

DEBRECENI KATOLIKUS FIGYELŐ

He 01: A Szentlélek eljövetele

2013. május 19.

a Szent Anna Főplébánia értesítője

Menjeteik tehát, tegyék tanítványommá mind a népeket! XXIII. évfolyam 2. szám

Hármas ünnepre készül a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye közössége

2013. június 15-én hármass ünnepet is ül a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye közössége. Bosák Nándor, az egyházmegye főpásztora pappá szentelésének 50., püspökké szentelésének 20. évfordulóját, valamint a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye megalapításának 20. évfordulóját ünneplik.

– Milyen volt az Egyház 50 évvel ezelőtt, milyen ma és milyennek kellene lennie?

A következő sorokban Bosák Nándor, az egyházmegye főpásztora, 50 éves papi szolgálati és a 20 évnyi egyházkormányzati tapasztalatait osztja meg velünk.

– Az évfordulók mindig visszatekintésre és gondolkodásra készítik az embert. Az emlékezéssel felidézzük azt, mai történt velünk és körülöttünk, a gondolkodás pedig azt keresi, ami a külső események mögött volt, és értékelt. Mindhárom évforduló, amiért ebben az évben hálát adunk, emlékezésre és értékelésre készítet hivatással kapcsolatban. Nem is az a fontos, hogy az eseményeket vagy sikereimet-kudarcaimat szétválogassam – ezt majd az ítéletkor az Isten megteszi – hanem az, hogy nyomom kövessem Isten gondolatát, aki megajándékozott az élettel és a hivatással. A hivatás – és minden élethivatás – végső soron arról szól, hogyan és mire használjuk az életünket. Ha a magam életét nézem, azt mondhatom, hogy az eltelt ötven év alatt mindig volt lehetőségem, hogy szolgáljak papként

egyszer könnyebb, máskor nehezebb körülmények között, és ez hálára készítet. Ugyanakkor alázatra is, mert óvakodni kell attól, hogy az ember magának tulajdonítsa, azt, amit Isten végzett általa.

– 50 év alatt sokat változott a világ. Volt idő, amikor a politikai rendszer akadályozta a szabad vallásgyakorlást, napjainkban már élhetünk ezzel a szabadsággal, de most a szekularizáció, mint újkori irányzat idegeníti el az embert az Egyháztól. Európa szerte tapasztalható ez. Hogyan alakul ez egyházmegyénkben?

– Ez a tendencia nálunk is látszik. A 2011. évi népszámlálás adatai arról tanúskodnak, hogy csökken azok száma, akik megvallják közösségüket valamelyik Egyházzal, és növekszik azok száma, akik ezt tagadják, vagy nem tartják fontosnak, hogy ezt közöljék. Ha a számok nem is adnak pontos képet, a csökkenő tendenciára figyelni kell. Bizonyos nyugat-európai hatások sajnos nálunk is mutatkoznak, de nem szabad mindent ezzel magyarázni. A számszerű csökkenés figyelmeztető jel abban a vonatkozásban is, hogy elgondolkozzunk vallásosságunk minőségén. Aki csak szokásokat követ, aki vallását nem ismeri, illetve nem próbálja tudatosan követni, azt könnyen elsodorja ennek a világnak szekuláris szelleme. Ezért beszélünk az „új evangelizációról”, ami azt jelenti, hogy az alapokat kell újra felfedezni, és megerősíteni. Ez nem látványos folyamat, de mondhatjuk, hogy ez a minőségi tisztulás jelen van Egyházunkban. És, ha ebből a szempontból nézzük egyházmegyénk elmúlt 20 évét, mi is egyértelmű gyarapodást láthatunk.

– *Milyenek voltak a lelkipásztori lehetőségek az 50 év alatt?*

– 1958-ban léptem be a szemináriumba, kezdtem el a felkészülést a papságra és 1963-ban – ötven évvel

ezelőtt – szenteltek pappá. Így az első 30 év a Kádár-rendszer időszakára esik, ez az elidegenítés és elidegenedés időszaka volt. És ha az embereket nem is sikerült elszakítani az Egyháztól, ha nem is tudják gyökeresen kiirtani a vallást, igyekeztek beszorítani a templomba, illetve a társadalmi életből, a mindennapi életből minél távolabb tartani. Ezért a lelkipásztori lehetőségek is korlátozottak voltak. Ebben az időben arra kellett figyelni, hogy a kereteket minél jobban kitöltsük minőségi szolgálattal, illetve állandóan keressük a keretek tágításának lehetőségeit.

A rendszerváltással aztán ez a külső szorítás megszűnt, sőt a társadalomban volt egy várakozás, hogy az Egyház majd megold bizonyos problémákat a szociális vagy erkölcsi területen. Ez nagy lehetőséget jelentett, de ezzel együtt újabb problémák jelentkeztek.

Ekkorra azonban csökkent a papok száma, a világi hívek pedig felkészületlenek voltak, így nem tudtunk minden területre hatékony és elkötelezett munkásokat állítani, és élni a lehetőségekkel.

Egyházmegyénk alapítása és püspöki szolgálatom kezdete is erre az időre esik. Az új feladatokat már ehhez a helyzethez kellett igazítani, illetve ezekre a körülményekre figyelve kellett megoldani.

– *Az egyházmegyénk esetében azonban nemcsak a megváltozott társadalomhoz kellett igazodni, hanem egy teljesen új struktúrát kellett felépíteni.*

– Ez bizony izgalmassá tette a feladatomat, bizonyos értelemben pedig könnyebbé. Valóban új struktúrákat, intézményeket, programokat kellett megvalósítani, de sok esetben könnyebb egy új házat építeni, mint a régit korszerűsíteni. Az új egyházmegyei szervezetet már a tényleges igényekhez és lehetőségekhez tudtuk igazítani.

1991-ben járt először II. János Pál Magyarországon. Ez a látogatás lendületet adott a magyar katolikus híveknek, hogy gyógyítsák az elmúlt évtizedek sebeit, és új lendülettel éljenek hitük szerint. Ennek a folyamatnak egyik eredménye, hogy 1993-ban átszervezték az egyházmegyék határait, így született meg a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye is. Itt azonban többről volt szó, mint egyszerű területi rendezésről.

– *Mire gondol Püspök úr?*

– Amikor kineveztek az új egyházmegye élére, teológiai tanárként már 15 éve az oktatás, és a papnevelés volt a feladatom. Ez pedig arra adott lehetőséget, hogy az országban folyó eseményeket is, és az Egyház belső életét, feladatait is nagyobb távlatban szemléljem és értékeljem. Ezzel a háttérrel kezdtem neki a munkának. Próbáltam áttekinteni

az új egyházmegye helyzetét, és ennek ismeretében meghatározni a legfontosabb feladatokat. Három területet jelöltem meg magamnak.

Az egyik az egyházi struktúra volt, a lelkipásztorkodás eszközeit kellett biztosítani. Ebbe tartozott a püspökség épületeinek, intézményeinek és hivatalainak létrehozása, ilyenek ezen a területen korábban nem voltak. Sok településnek nem volt temploma, vagy a meglévők elhasználódtak. Új templomokat építettünk, a meglévőket pedig folyamatosan újítjuk. A közösséget nehéz összehozni, ha nincs hozzá megfelelő hely. A templom, a plébánia vagy a közösségi ház segíti ezt a feladatot. És ezek esztétikai állapotával is ki kell fejezni, hogy élet van bennük. Állandó feladat az építkezés és a megújítást. De ez nemcsak az épületekre vonatkozik.

Most az évforduló alkalmából kiadjuk a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye Sematizmusának ünnepi számát, ebben az egyházmegye összes templomáról közlünk képeket. Érdekes ez a képgaléria, amely egyházmegyénk jellegzetességét is mutatja a templomaink tekintetében. Vannak régi és új templomok, építészeti remekek és egyszerű falusi házból átalakított kápolnák. Az látható, hogy bár különbözőek voltak az adottságok és lehetőségek, a közösségek létrehozták a maguk templomát, az Istennel való találkozás helyeit. Külső és belső képeket közlünk, mert a templom belülről mutatja meg igazán hangulatát. Amikor először nézegettem így együtt a templomaink képeit, örömmel láttam, hogy a templomaink, kápolnáink kívülről és belülről is élő hitelétről tanúskodnak.

Egy másik fontos feladat volt a vallási élet elmélyítése. Erre a vidékre az ún. „népi vallásosság” volt a jellemző. Az ilyen típusú vallásosság nagyon sérülékeny a szekularizált környezetben, és ezt különösen éreztük a rendszerváltás után. A külső nyomás elmúlt, ezzel együtt a közösségeket összetartó kötelek is lazultak, család, faluközösség, hagyományok stb. Hamar kiderült, hogy sok emberben nincs meg az elégséges belső tartás, könnyen elsodorja a szekularizált környezet. Fontosnak éreztem, hogy a meglévő vallásos hagyományokat úgy tudatosítsuk, hogy egy öntudatosabb vallásosság kiinduló pontjai lehessenek. Gondot kellett fordítani arra, hogy híveink vallási ismereteit gyarapítsuk, hitéletét mélyítsük, és öntudatát erősítsük. Ezért a liturgikus szolgáltatásokon túl szerveztünk lelkigyakorlatokat, továbbképzéseket, imacsoportokat, karitatív csoportokat, támogattuk a lelkiségi mozgalmakat, stb.

A harmadik feladat volt a világi munkatársak bevonása. Az Egyház élete akkor dinamikus, ha azok, akik benne vannak nemcsak szolgáltatót várnak,

hanem maguk is készek a közösségért dolgozni. A rendszerváltással sok lehetőség nyílt az egyházak előtt, de szembe kellett nézni a valósággal, hogy nincs elég elkötelezett és jól felkészült emberünk a különböző feladatokra. Ezen próbáltunk segíteni azzal, hogy szerveztünk tanfolyamokat hitoktatók részére, előadásokat, találkozót az egyházközségi képviselőtestületek tagjai számára, lelkipásztori kisegítőket gyűjtöttünk és képeztünk, akik a papság lelkipásztori feladataiban segítenek.

– *Annál is inkább fontos a világiak bevonása, mert egyre kevesebb a hivatások száma. „... ma másképp kell megközelíteni a hivatás kérdését. 50 évvel ezelőtti időben az volt a felfogás, hogy a hivatás egy spontán hívás, ami nagyon személyes módon fakadt az emberben. Mára már ez is változott” – hangzott el a franciaországi katolikus püspöki konferencián hivatások világnapjának 50. évfordulójára készülve Ez egy európai kép, amely az egyházmegyénkre is vonatkozhat. Mit jelent ez?*

– Ahogy utaltam, a rendszerváltás úgy érte az Egyházat, hogy addigra előregedett a papság és az aktív papok létszáma is csökkent. Kevesebb volt a „munkás”, mint amennyi munkalehetőség megnyílt. Ez az állapot sajnos azóta is tart. Az egyházmegyénk ebben a vonatkozásban jobb helyzetben volt, mint az ország más területei, mert bár alacsony volt a papok száma, de életkorban fiatalabbak voltak, így egy feszített munkarendben mindenhol tudtuk biztosítani a lelkipásztor jelenlétét. Az elmúlt 20 évben mindig tudtunk a nyugdíjba vonulók helyébe fiatal lelkipásztort állítani. Azzal a problémával azonban, amit általában a hivatások csökkenése jelent, nekünk is szembe kellett nézni.

Az elmúlt évtizedekben valami elromlott az emberek gondolkodásában, az életről való felfogásunkban. Egy szociológus, a jelen európai gondolkodást így jellemezte: A sokszínű és irányt tévesztett Európában olyan érzés és gondolatrendszer van jelen, amelyet „hivatásellenes kultúrának” nevezhetünk, ahol az a cél, hogy az életből, világból minél több hasznot húzzunk magunknak, ahelyett, hogy alkotni, gyarapítani, másokat gazdagítani akarnánk. A fent idézett francia nyilatkozat erre a szemléletváltásra utal. A hivatások nem „steril” környezetben születnek. Mindig magukon viselik a környezeti hatásokat. Egy-egy közösség életének a minősége, a hivatásról, az élet alapvető céljáról, a mások szolgálatáról való felfogása visszatükröződik a hivatás megértésében, és az elköteleződésben. Ez minden hivatás jellegű élethelyzetre vonatkozik, nemcsak a papi hivatásra. Sajnos ma a családok, az emberi közösségek élete nem biztosít „hivatásbarát” környezetet. A fiatalok nem tanulják meg, vagy nem

is találkozunk, olyan emberi tulajdonságokkal, élethelyzetekkel, amelyek fölkészíthetik őket arra, hogy az életükről felelősséggel döntsenek, és vállalkozzanak önzetlen szolgálatra. Az alapokkal van baj, és ebből következik a számtalan probléma a családokban, a társadalomban. Ezért ma nehéz helyzetben vannak a fiatalok, és ezek teszik aztán nehezebbé a papi hivatás felismerését és vállalását is. Az új evangelizáció ezeknek az alapoknak a rendbe tételét, és új szemlélet kialakítását jelenti. Ennek sikerétől nemcsak a papok száma növekedne, de az egész társadalom gazdagodna.

– *Az elmúlt hetekben egész világ Ferenc pápára figyelt, aki közvetlenségével, az egyszerű életvitelével magára vonta a világ figyelmét.*

Ferenc pápa megválasztása előtti bíborosi tanácskozáson Buenos Aires érsekeként elmondta milyennek kellene lennie az Egyháznak.

„A következő pápára úgy gondolok, mint olyan emberre, aki Jézus Krisztust szemlélve, Jézus Krisztust imádva, segít az Egyháznak, hogy kilépjen önmagából a létezés peremvidékei felé, segíti az Egyházat abban, hogy termékeny édesanya legyen, aki az evangélium továbbadásának édes, lelkesítő örömeiben él.”

Nyilván ezzel a jelen egyházképet is meghatározta, a missziós területté váló Európa Egyházáról. Mi ennek az üzenete Európára nézve, és az egyházmegyénkre nézve?

– Ferenc pápa 265. utóda Szent Péter apostolnak, akit Krisztus az Egyháza vezetőjévé tett. Ezért a pápa feladata lényegében mindig ugyanaz. Minden pápa ezt az egyetemes hivatalt a maga emberségén keresztül mutatja be. Ezért beszélhetünk az egyes pápák egyéniségéből fakadó stílusáról. Ferenc pápa jellemzője – amiről eddig tudunk, és amivel egy csapásra megnyerte az egyszerű embereket – az egyszerűség. Ebben persze nagyon sok minden van, tiszta gondolkodás – világos látás – alázat, mások tisztelete, önmagának helyes értékelése stb. Úgy látszik, az emberek ezen a nyelven értenek. Ebben látom a nekünk szóló üzenetét is.

Számomra nagyon elgondolkodtató volt Ferenc pápa első bemutatkozása a megválasztása után. Szokásos módon az új pápa megjelent a Szent Péter bazilika erkélyén, hogy bemutatkozzon és megáldja a híveit. Ennek ősi szertartását azzal egészítette ki, hogy kérte az embereket, imádkozzanak érte... Ő maga is mélyen meghajolva imádkozott, a téren ujjongó hatalmas tömeg elcsendesedett, és sokan a kövezetre térdelve, imádkozva fogadták az áldást.

Mit tanít ez a kép? Számomra azt, hogy akármilyen feladatot is kap az ember, csak úgy lesz áldás mások számára, ha meghajlik Isten előtt, ha Isten az igazodási pont. A hívek pedig úgy részesülnek a pápa, a legfőbb szolgálat áldásában, ha az imádság dimenzióba, Isten és ember párbeszédének összefüggésébe fogadjuk. Ez a mi pápa iránti engedelmességünk és tiszteletünk alapja.

– *Óriási a kontrasztot jelent az, hogy míg Európa missziós területté vált, addig a XXI. századi Egyház a vértanúk egyháza, hiszen napjainkban is keresztényüldözés folyik.*

– Ez a megállapítás nincs ellentétben egymással, az Istennel szembeni közömbösség és az üldözés ugyanabból forrásokból származik. Történelmi tapasztalat, hogy az Istennel szembeni közömbösség – amely azt mondja, hogy nekünk nincs szükségünk Istenre, megoldjuk magunk is a problémáinkat – sohasem áll meg a békés egymás mellett élés állapotában. Ott mindig megjelennek olyan eszmék, gyakorlatok, amelyek ellenségesek, gyűlöletet táplálnak. Ezért azok szemében, akik a hazugságra építenek, mindig szállka az Egyház, illetve az Egyház által képviselt evangélium igazsága. A vértanúság az Egyház hitéről, hűségéről és erejéről tanúskodik.

Az utolsó vacsorán Jézus Péternek azt mondta: *„Simon, Simon, a sátán kikért titeket, hogy megrostáljon benneteket, mint a búzát. De imádkoztam érted, ne-hogy megfogyatkozz a hitedben. Amikor megtérsz, te erősíted majd meg testvéreidet.”* (Lk 22, 32)

Ferenc pápa – Péter apostol utódként – erre a krisztusi garanciára hivatkozik. Áldás a számunkra, és az egész világ számára. Szolgálatával megerősít és irányt mutat. A második században Antiochiai Szt. Ignác így jellemezte a pápa szolgálatát: *„Róma püspöke élen jár a szeretetben”*. Ezért szeretjük mi is, hallgatunk rá, és próbáljuk követni az életet adó szeretetben.

– *Kedves Püspök atya! Köszönjük az értékes, irányt mutató gondolatait. Mint ahogy a bevezetőben említettem, hármassal ünnepet ül az egyházmegye közössége. A három évforduló bennünket, az egyházmegye közönségét is hálaadásra és számadásra készítet. Elsősorban hálát adunk a Jóistennek a püspök atya 50 évnyi áldozatos munkájáért, szolgálatáért, amellyel megajándékozott bennünket.*

„Akkor az érteni tudók ragyogni fognak, mint a fénylő égbolt, s akik igazságra tanítottak sokakat, tündökölnek örökkön-örökké, miként a csillagok.” (Dán 12, 3)

Kovács Ágnes

A kántorság hivatás számára

BESZÉLGETÉS DOBOS MIHÁLYVAL, A SZENT ANNA SZÉKESEGYHÁZ KARNAGY-KÁNTORÁVAL, EGYHÁZZENÉSSZEL

Dobos Mihály karnagy, kántor, egyházzene-tanár több mint húsz éve szolgál a Szent Anna Székesegyházban. Munkáját és emberségét tisztelet övezi. Hitéről, családjáról, szeretetről kérdeztük, belvárosi szolgálati lakásában.

– Karnagy, kántor és istenhívő ember. Melyik jött előbb és hogyan?

– Nyilvánvalóan az istenhit van az első helyen. Nálunk a hit mindig fontos eleme volt a családnak, akkor is, amikor más talán nem merte megvallani. Nem arra gondolok, hogy üldözött lettem volna a hitemért, de érték hátrányok 1989 előtt hitem és hivatásom gyakorlásáért. Amikor 1985-ben a Kolozsvári Zeneakadémiára jelentkeztem, hivatásom miatt még a felvételi jelentkezést is elutasították, mondván: „Az egyház számára nem képzünk zenészeket!” Az Isten azonban mindig megsegít, mert ha

akkor nem, de most sikerül befejeznem a felsőfokú tanulmányaimat.

– Mikor kerültek át Magyarországra?

– 1991-ben kerültem át. Előtte, 1989-ben azonban volt egy említésre méltó eseményem Kolozsváron. A decemberi események során Kolozsvár főterén meglöttek, ezért 1990 tavaszán Magyarországon kezeltek. A kezelést követően hazamentem, mert úgy gondoltam, hogy otthon van rám szükség, de a megélhetési nehézségek az anyaországba hoztak bennünket. Kezdetben egy dunántúli kisvárosban, Sümegen voltam kántor a plébániatemplomban. Azt követően egy év múlva, immár huszonegy éve a Szent Anna Székesegyházban szolgállok.

– Hogyan került ide, hiszen Sümeg is szép hely?

– Én mindig nagyvárosi gyerek voltam, Sümeg

nekem egy kissé kicsi volt. Szükségem volt a pezsgő életre, amit Sümeg nem tudott megadni, bár nagyon jószívű emberek éltek ott, és mind a mai napig nagyon szeretem azt a helyet. 1992-ben az Új Emberben Lőrinc atya meghirdette ezt az állást. Megpályáztam, elnyertem, és azóta itt vagyok, hál' Istennek! Debreceni éveim alatt sajnos nagy veszteség is ért. 2007-ben hosszú betegség után elhunyt első feleségem, Sárika. Ugyanakkor Isten újra egy szerető hitvest állított mellém.

– Szokott-e templomba járni nem kántorként, nem organistaként? Hiszen az istentiszteletet végigkövetni elég nehéz az orgona mellől, mögül.

– Dehogyan nehéz végigkövetni, sőt, egyik formálójává vagyok a liturgiának. Amikor elmegyünk itthonról néhány napra pihenni, akkor is mindig bemegyünk a templomba, először is azért, hogy megnézzük, másodsor pedig úgy nem telhet el egy hétvége, hogy ne menjek templomba. Ezt nem tudom elképzelni. Nyaraláskor is természetesen, sőt kisgyermekkel is.

– A család, a szolgálat, hogyan fonódik össze a Dobos családban?

– Ezeket nem is nagyon lehet elkülöníteni egymástól. Ugyanakkor a kántori hivatás áldozattal is jár. Például, családom hétköznap éli a természetes életét, mint mindenki: iskola, munka stb. A hétvégén lehetne együtt a család, de én akkor vagyok a leginkább elfoglalva, tehát így elég nehéz a családdal együtt lenni. Emellett a kántor életét az állandó készenlét jellemzi.

– A gyermekei mind közel állnak a zenéhez. Konkrétan ki, mivel foglalkozik?

– A gyerekvállalás számunkra az Istenre való hagyatkozás megélése. Nekem sok gyermekem van, mindig nagy családot szerettem volna, és a Jóisten, úgy látszik, szeret. A legnagyobb lányom Berettyóújfaluban szolfézs-zeneelmélet tanárnő, ő harminc éves. A kisebbik lányom oboa művésznő Budapesten, tanít egy zeneiskolában és a Magyar Állami Opera oboistája. A harmadik gyermekem, fiam, zeneszerző szakon tanul, nemrég egy országos versenyen első

díjat nyert. Ők az első feleségemmel kötött házasságból valók. A legkisebbik gyermekem, bár még csak két és fél éves, nagyon szereti a zenét. A feleségem a szíve alatt hord egy kisfiút. Remélem, ő is zenekedvelő lesz!

– A felesége mivel foglalkozik?

– Ő most itthon van, mivel a gyerekvállalás áldozatos és elsődleges feladata. Emellett andragógia szakon felnőttképzési szervezést tanul a Debreceni Egyetemen. Ez lesz a harmadik szakmája.

– Hit szempontjából hogyan látja a következő generációk helyzetét? A mai húszasok, harmincasok milyen lelki helyzetben vannak?

– Azt látom, hogy a társadalom megingathatja még a hitében erős fiatalokat is, például divat az együttélés, és a kapcsolatok nem rendezése. Véleményem szerint keresztény ember így nem élhet. Sokszor anyagi okokra hivatkoznak, hogy egy kapcsolatot nem tudnak szentesíteni. Mindkét házasságkötésemnél az elsődleges szempont az volt, hogy Isten akarata szerinti formában éljünk és nem az anyagiak vezéreltek. Abban a kapcsolatban, ahol az indulás is sántít, az elkövetkező nehézségek még inkább háttérbe fogják szorítani a hitéletet. Mindig lesz valami, amire ráfoghathatjuk, hogy most éppen miért nem tudunk vallásos életet élni. A hit az én és az Isten kapcsolata. De ha ez a kapcsolat nem egészséges és nem élő, akkor az megmérgezi a családi életet, a családon keresztül a társadalmat.

– A hit, a család, a szeretet hármassága Ön szerint mennyire támogatott a társadalom, az államvezetés részéről?

– Azt gondolom, hogy a mostani kormányunk részéről nagyon támogatott. Ez a kormány sokat tett például a nagycsaládosok adókedvezményeiért. Fontos, hogy az alkotmányunkban lefektették, hogy a házasság férfi és nő között köttetik, mert bizony Európában olyanokat látunk, hogy előjogként, vagy jóként aposztrofálják azt, ami aberráció. De ha az országunk a mostani alkotmány szerint tudja be rendezni a társadalmat, akkor azt hiszem, hogy jó úton járunk.

Barna Attila

Debreceni Katolikus Figyelő • A DEBRECENI SZENT ANNA FŐPLÉBÁNIA ÉRTESÍTŐJE • Megjelenik évente négyszer.

Impresszum

Felelős kiadó: Orosz Lőrinc

Szerkesztőség: Szent Anna Főplébánia
4024 Debrecen, Szent Anna u. 21.

Telefon: (06-52) 536-652

E-mail: szentannapl@gmail.com

Főszerkesztő: Záborszky László

E-mail: akolitus@freemail.hu;

Munkatársak: Barna Attila, Bérces Mária Klára,
Gáti Magdolna

Tördelés: Győri Attila

Fotók: Barna Attila,
Bérces Mária Klára,
Kovács Ágnes, MTI

Nyomdai munkák: Kentaur Nyomda

Igazgató: Hajdú Károly

Pünkösöd

Nem tudom, belegendoltak-e már abba, hogy mit is takar ez a szó!

Honnan ered? Éppen az ötvenes számból. Pünkösöd = pentekoste görögül az ötvenedik napot jelenti.

Mikor? A pászkabarány ünnepe után ötven nappal. A pászkabarányt a zsidók az Egyiptomból való szabadulás öröme, dicsőségére vágták le. Nagy ünnep volt a pászkavacsora. Ma is az a hívő zsidóknál. E nagy ünnep után ötven napra volt a zsidók aratási ünnepe. Pünkösdkor Izraelben már arattak. A kedvező éghajlat miatt kétszer-háromszor is arattak egy évben.

Hol? Jeruzsálemben. A tanítványoknak vissza kellett térni csődjük színhelyére. Nem lehet elszökni a szomorú emlékek elől. Isten Szentlelke nem ismeri a menekülést. Nem engedte, hogy a tanítványok elbújjanak egy kis galileai faluba a sebeiket nyalogatni, hanem vissza kellett térniük oda, ahol tagadtak, gyávák voltak, ahol minden rájuk szakadt, ahol a kereszt állt.

Ez azért volt, mert nem a helycsere, hanem a lélek cseréje adja meg majd a teljes gyógyulást a teljes megújulást! De jó is lenne, ha ezt komolyan vennénk! A mai vándorló világunkban sok ember úgy gondolja, hogy ha elmehetne Amerikába, ott új életet kezdhetne, akkor minden baja megoldódna. Pedig nem a helycsere, hanem a lélek cseréje oldja meg a dolgokat. Aki itthon borissza volt, az Amerikában majd a whiskyt fogja vedelni, ha nem újul meg lélekben.

Hogyan? Amikor nagy dolog történik a Bibliában, rendszerint így kezdődik: „És...” Ez azt jelenti, hogy folytatásról van szó. Isten itt valamit folytat. Pünkösöd elképzelhetetlen Karácsony – Nagypéntek – Húsvét – a Mennybemenetel nélkül. Jézus nélkül elképzelhetetlen a Pünkösöd! Itt Jézus Lénye folytatódik tovább.

Istennek vannak beütemezett napjai, órái. Nem lehet siettetni, késleltetni – eljön. Ám le lehet késni! Mindenki életébe be van ütemezve a pünkösöd, hogy kitöltessék ránk az Isten Szentlelke. De ezt le lehet késni, el lehet kerülni. Isten Szentlelke nem tör be senki életébe, mert nem erőszakos, de aki rá van hangolódva, vagy könyörög érte, ahhoz egyszer eljön, megérkezik az életébe. Várhatjuk éveken-évtizedeken át a Szentlelket, és amikor egyszer valaki megkapja, mégis váratlanul kapja. Mindig várni kell és mindig váratlanul érkezik. Ha valaki megkapja, a legmegrendítőbb élmény a számára.

A pünkösdi lelket nem lehet magunkból „pszichésen kitermelni”: az égből felülről kaphatjuk csak, és ez a körülmény nagyon lényeges. Nincs olyan hely ahonnan kizárható a Szentlelke! Ezért is csodálatos. Lehet térdelve, állva, egy fa tetején hívni, kérni bárhol és bármikor. Nincs olyan helyzet, ahol a Szentlelket, ha hívjuk, kérjük, ne volna hajlandó adni magát.

Ismerjük a történetet. Karácsonykor alusznak a pásztorok, alszik a világ: ekkor születik Jézus. Húsvétkor szinte mindenki alszik, csak néhány asszony kel fel korán. Áldozócsütörtökön az égre bámulnak úgy, hogy az angyaloknak azt kell mondaniuk: mit álltok itt bámulva? Pünkösdkor ülnek. Egy ünnep van csak, amikor az ember aktív: ez a Nagypéntek! És mi lesz belőle? A kereszt!

Ahhoz, hogy az Isten Szentlelke és az Ő dolgai elérjenek a szívünkhöz, szükséges az odafigyelés, a ráhangolódás. És akkor csendül meg belül valami.

Mit is mond az írás: *„Mindnyájan megteltek Szentlélekkel, és különféle nyelveken kezdtek beszélni.”* Nem tagadható, hogy a nyelveken szólás pünkösdi csodája épp olyan magyarázhatatlan volt, mint az üres sír, vagy a mennybemenetel. Nyelvcsoda mégis van! Az az igazi nyelvcsoda, ami építi Krisztus Egyházát, hogy az Isten igéje a Biblia ezerkétszáz nyelvre van lefordítva. Ez a nyelvcsoda!

De mi hogyan jutunk a Szentlélekhez? Igen egyszerűen: kérni kell! Még pedig úgy kell kérni, hogy add Uram a Szentlelket, hogy vigyen ahová csak akar!

De ki tudjuk-e ezt mondani? Az az érzésem, hogy mi gyávák vagyunk, és azért van, mert félünk. Ha egyszer a Szentlelke elkezd bennünket vinni, az úgy lesz, ahogy Péter Jézusnak mondta: *„Amikor fiatalabb voltál, felövezted magadat és oda mentél ahova akartál: de amikor megöregszel, kinyújtod a kezedet, más övez fel téged, és oda visz ahová nem akarsz.”* Istent, dicsőítve, hozzá imádkozva, felülről várni, csak így juthatunk el a Szentlélekhez.

Ha kérjük Isten Szentlelkét, ne arra várjunk, hogy majd megbizsergeti a lelkünket, hanem köszönjük meg és tüstént menjünk szolgálni, szeretni és menetközben megtapasztalhatjuk, hogy van! De ezt csak akkor fogjuk megtapasztalni, ha eljutunk odáig, hogy ki tudjuk mondani: „adj Uram Szentlelket, hogy vigyen, ahová akar” – de ehhez akkora bizalom kell, mint amikor az imádkozás közben azt gondoljuk, és nem csak mondjuk, hogy **legyen meg a Te akaratod!**

Az ember alig változott. Kétezer év az emberiség történelmében semmi! Ugyanazok az erők mozgatták a kétezer évvel ezelőtt élő embert, amelyek a mait is mozgatták. Egy tudós azt mondta, hogy ötvenezer esztendő kellett ahhoz, hogy az ember leszokjon az emberevésről, és így folytatta a gondolatot „Az az érzésem, újabb ötvenezer év kell ahhoz, hogy meg se ölje a másik embert. Csak azt nem tudom, lesz-e még ötvenezer év?”

Isten Szentlelke kétezer év óta írja a Cselekedetek Könyvét – olykor veled, olykor velem, olykor ellenedre, olykor ellenemre, de mindig értünk. Kérjük tehát a Lelket, hogy egy pár sort, egy szót a mi életünkkel is írjon le, hogy legyen értelme az életünknek, amikor meghalunk, hogy egy kicsit szebb maradjon utánunk a világ.

Csicsovszkiné Dr. Szilassy Emília

A vallásos megtapasztalás útjai és útvesztői

A lelki életet egyszerűen határozhatjuk meg. Azt jelenti, hogy odafordulunk Istenhez. Az Istenkeresés dinamikus jelenség. A vallás-lélektan ezt úgy fogalmazza, hogy senki sem születik vallásosnak, jóllehet az emberben kezdettől fogva ott él a készség, hogy rákérdezzen Istenre. Ezt a fejlődést lelki élmények viszik előbbre. E dinamika megértéséhez szükséges felvázolni a vallásos és lelki megtapasztalás fogalmát.

A vallásos megtapasztalás útjai

Akik szektákhoz fordulnak, úgy hiszik, vallásos élményhez el lehet jutni különféle pszichikai technikák transzcendentális meditáció, koncentrációs gyakorlatok, mi több, kábítószeres útján is, vagyis olyan pszichikai, vallásos jelenségről van szó, amely könnyen hozzáférhető mindenki számára. Ezzel szemben azt kell mondani, hogy hiteles vallásos megtapasztalás mindig úgy jelentkezik az ember tudatában, mint valami, ami megtörtént vele, mint ingyenes ajándék, tehát mesterséges úton nem lehet eljutni hozzá. Másik nézet szerint – amely gyakran a hagyományos keresztény körökben figyelhető meg – a vallásos megtapasztalás nem tartozik bele a rendes vallásos élet keretébe, hanem csak egyes kiváltságosoknak adatik meg.

A vallásos megtapasztalás lényege

Az a lélektani folyamat, amelyben belső tartalmak összessége tudatosul bennünk. Az, hogy létezik, hogy van Isten, hogy szeretik, hogy szabad. Ilyen általános megfogalmazásban minden vallásban megtalálható a lelki megtapasztalás, mivel minden vallás lényege az Istenhez való odafordulás. Ennek a meghatározásnak van egy fontos következménye: a vallásos megtapasztalást nem akarni, kicsikarni

vagy kényszeríteni kell. Meglepetésszerűen jelentkezik az ember tudatában. A vallásos megtapasztalás különféle megjelenési formáiban a mindennapi vallásos élet mozgatóereje. Minden vallásos megtapasztalás kulcsfogalma a személyes Isten.

Az **első feltétel** az, hogy a tapasztalatot vallásos távlatban kell értelmezni. A „mesterséges úton” kiváltott érzelmek, pl. egyes drogok következményei, de ezek nem mondhatók vallásos tapasztalatoknak. A vallásossághoz tartozik, hogy mindig személyes viszonyban jelentkezik. A vallásosság szükségszerűen imává, hódolattá válik.

A **második feltétel** az, hogy a tapasztalatot el kell fogadni, annak következménye távlatában. Azaz egyetlen vallásos tapasztalat sem hiteles csak külső megjelenése szintjén, hanem feltételezi a személy szabad beleegyezését.

A vallásos megtapasztalás útvesztői

Az Isten utáni vágyódás az ember szívébe van írva, Isten teremtette és az Istenért.

Lelki értékek válsága. Megfelelő szimbólumok hiányában az emberek keresik a kegyelem szinte kézzelfogható jeleit. Egyfelől tekintve, a vallást minduntalan vissza szeretnék utalni a magánszférába, azzal érvelve, hogy semmi köze a nyilvános élethez, a politika vagy a gazdaság döntéseihez. Másrészt a biztos értékek és eligazító válaszok összerosása tapasztalható meg.

A vallásos bizonyosság is megingott. A vallásosság természeténél fogva hódoló magatartás. További tényező, amely kiiktatja az Isten-kérdés komolyságát, az általános globális etikára vonatkoztatva, alapjaiban ateista: „az univerzális vallásosság” hangoztatása, amely nem teo-centrikus (Isten központú), hanem ego-centrikus, azaz én-központú és a New Age-ben hág tetőfokára.

A tolerancia, mint legmagasabb érték a következő tényező, amely relativizálja a személyes meggyőződések horderejét. Találón mondják: a tolerancia alapvető beállítottságként oda vezetett, hogy már nincs olyan igazság, vagy érték, amelyért érdemes lenne feláldozni életünket. Sok kísérletezés után nemcsak a szerzetesek, de a világiak is kialakítottak maguknak egy személyes, gyakran eklektikus, tetszés szerinti összeválogatott lelkeséget, amely azonban nemsokat jelent a gyakorlatban. A Biblia már nem kinyilatkoztatott normatív szent könyv, hanem a vallásos világirodalom egyik remekműve.

A hiteles vallásos megtapasztalás másik útvesztője a jóléti társadalom szülte új életstílusok, ill. életfilozófiák. A fogyasztói mentalitás pontosan azt célozza meg, hogy azonnali kielégítést nyújtson a kialakult szükségletre. Azt hirdetik, hogy a szenvedés nem egyeztethető össze a boldogsággal. Az ilyen ember rettegésben él, ami képtelenné teszi a vallásos megtapasztalásra, mert magába roskad, csak szemléli a világot, csak önmagáért retteg, ezért képtelen körülnézni, hogy meglássa a világban és másokban Isten jelenlétének jeleit, ami pedig szükséges feltétele a vallásos megtapasztalásnak.

Ma mindenki spontaneitásra hivatkozik. A spontaneitás redaktív magatartást fejez ki, vagyis az embert passzívnak tudja, akit a környezete alakít, aki csupán reagál a külső ingerekre. Ezzel szemben a hiteles emberkép a proaktív, aki tervez, mérlegel, dönt, lemond, alkot. Az ilyen negatív beállítottság következménye az, hogy az ember a külső ingerek felé fordul, úgyhogy nincs már helye a kontemplációnak, a rácsodálkozásnak, a csoda csendes várakozásának. Pedig pontosan ezek a hiteles vallásos megtapasztalás feltételei, amely mindig ajándékként jelenik meg, gyakran csendes hallgatásban, bibliai szóhasználatlaltal a pusztában.

A hagyományos hit buktatói

Egyszerű lenne a vallásos megtapasztalás hiányát a „laikus” mentalitásokra fogni. Kultúránkban a legtöbb ember beleszületik a vallásba. Nehéz eldönteni, mit kell idézőjelbe tenni: a beleszületést-e vagy a vallást? Mindkettő közvetíthet hamis tartalommal telített fogalmat.

– Katolikusnak születni még korántsem jelenti azt, hogy újjászületett evangéliumi értelemben, vagyis, hogy igazán hívő ember, ez csak anyakönyvi adat.

– A vallásosság fogalma is lehet megtévesztő, mert jelenthet csupán keresztény kultúrát, amitől a személyes hitig igen hosszú az út.

Ha valaki csak azért fogad el hitigazságokat,

mert szülei vagy más, számára jelentős tekintélyhordozók azt előírják, parancsolják, bizonytalan alapokra épít.

Nemigen tudnak mit kezdeni a Tízparancsolattal. Főlölesleges bizonyítani, hogy mennyire primitív az ilyen hit, amely nem képes a Tízparancsolatból kiolvasni embervoltunk sóhaját. Hiszen azok nem pusztán tilalmak, hanem emberi méltóságunk biztosítékai, az életet védő korlátok.

Isten a parancsokban nem nekem tilt meg valamit, hanem másoknak tiltja meg, hogy velem rosszat tegyenek. Ez a felfogás jele lehet annak is, hogy az így gondolkozó már eljutott a hit bizonyos érettségi fokáig.

Önző vallásosság. A vallás soha nem lehet magánügy! Mégis sokszor találkozunk olyan érveléssel, hogy „a hit a személyes ügyem, nem tartozik senkire, kinek mi köze hozzá”.

Sokan ismerjük azokat, akiknek, ha akaratuk nem valósul meg, Istent okolják. Ez a farizeusok mentalitása, akiknek a hit dolga is üzleti kérdés volt.

Példákat utánzó vallásosság. Imitatív, inkább másokat utánozva próbál hitélményre szert tenni. Ez lehet menekülés is a személyes hívás elől.

Érzelmileg túlfűtött vallásosság. A vallásosság az egész embert igényli: az embert ép úgy, mint értelmét. A végletek között ingadozó egy ideig túlzott jámborsággal, szent buzgalommal éli hitét, hogy aztán egyszer csak belefáradjon, vagy esetleg fellázadjon Isten ellen.

Mátyás testvér

Toborzás

A Szent Anna Székesegyházban működő, immár 114-ik évébe lépett Szent László Kórus énekelni szerető, kottát olvasni tudó nőket és férfiakat vár tagjai sorába.

Amit kínálunk: az egyházzene több évszázados kincseinek megtanulása és megszólaltatása; a liturgia szebbé és ünnepélyesebbé tétele a leg-tökéletesebb hangszerrel, az emberi hanggal.

Általában hetente egyszer van próbánk, vasárnaponként délután fél 5-től az esti mise kezdetéig.

Jelentkezni lehet Dobos Mihály egyházzenesz-kántornál a szentmisek után.

Záborszky László

A hit nehézségei

Mivel az ember Isten teremtménye, Isten képmása, ezért az Isten keresi az embert azért, hogy éltesse. Nem akarja a bűnös halálát, azt szeretné, hogy megtérjen és éljen. Erre az isteni hívásra, keresésre, szólításra az ember egyik válasza az imádság, a másik a hit. Mindkettő feltételezi egymást. Az imádság növeli hitünket, a hit pedig alapja annak, hogy az Isten elé állhassunk.

Az Istenben való hitnek összetevője az engedelmesség és a bizalom. Azonban mindig tisztában kell lenni azzal, hogy a hit kegyelmi ajándék. Ajándékot azonban a kevély ember nem akar, nem tud elfogadni.

Figyeljünk a hit nehézségeire, hiszen találkozunk vele, de látjuk azt is, hogy jó néhányan nem tudnak, nem akarnak hinni. Akinek nincs hite, vagy gyerekcipőben jár, az sokszor irigyli a hívőt: „jó neked, te legalább valamiben tudsz hinni”. Azt kell mondanunk: valamiben mindenki hisz, mert e nélkül nem lehet élni, de mi keresztények Valakiben hiszünk, abban, aki nekünk is igazolta, hogy a názáreti Jézus az ő Fia, az Isten Fia.

Mindenki vívódik lelkében a saját hitével, csempépedényben őrizzük, mivel nem mindig könnyű és egyszerű dolog életünk eseményeit összeegyeztetni az isteni jóssággal, ezért magunkban is érezzük a hit nehézségeit.

A Szentírás is említi *„S hogyan higgyenek abban, akiről nem hallottak? S hogyan halljanak róla, ha nincs, aki hirdesse? (...) A hit tehát hallásból fakad, a hallás pedig Krisztus tanításából”*. (Róm 10, 14-17) A krisztusi szó nem a világi módszerrel van továbbadva, hanem a krisztusi módszerrel. Az Igazság önmagát ajánlja. Amikor az emberi értelem felfogja a krisztusi tanítást, akkor erre ez a válasza: „Hihető!” Látja értelmét, szépségét, logikáját, szükségszerűségét. Az emberi akarat számára a felszólítás: „engedelmeskedj”, „bizzál”, „ne félj”, „hagyatkozz rá”. Mivel a szeretet szólít meg bennünket, az igazi szeretet senkire sem kényszeríthető. Az Úr nem kényszeríti ránk magát. Az isteni hívásra adott válasz nem történhet kényszer alatt. Jézus mondja, senki sem tud hozzám jönni, hacsak az Atya nem vonzza. Az Atya azonban keres és vonz mindenkit. A hit kegyelem és ajándék, de egyben szerzemény is. Egyesek elzárják lelküket az isteni ajándék elől. Nem akarják felismerni ennek az ajándéknak kincs-jellegét és értékét. A hitetlenség egyik forrása az értelemben van. Nincs igyekezet a hitigazságok megismerésében. Nem gondolkozik ezen: az életet ajándékba kaptam, honnan jöttem, hová tartok, miért élek.

A hitetlenség másik forrása az akaratban van. Ha olyan igazság elfogadásáról van szó, amely számomra előnyös, akkor elfogadom, ha nem, akkor megtorpan a hitem, és nehezebben megy az engedelmesség. Ha valaki nem fékezi szenvedélyét, a szenvedélyek lehetetlenné teszik a lélekben a hitet.

Hit nélkül nem lehet az Istennek tetszeni, az Istennek kedvében járni. Ahhoz, hogy kedvében járasson az ember, el kell szakadni a földi dolgoktól. Úgy kell gondolkodnom és éreznem, hogy az Isten legyen az Istenem. Az akarat számos esetben gyenge és segítségre szorul, éppen ezért kérnünk kell, és fel kell használnunk a kegyelmet, be kell fogadnunk az Isten ajándékát.

A táborhegyi megdicsőülés alkalmával az apostolok nem tudták kiűzni az ördögöt egy ifjúból. A fiú apja könyörgött Jézus előtt: „szánj meg!” Jézus szava: *„Minden lehetséges annak, aki hisz”*. A fiú apja így kiáltott fel: *„Hiszek Uram, segíts hitetlenségemen”*. Tehát nekünk is szükségünk van Jézus segítségére. A hitetlenségben van engedetlenség, ami bűn, elszakadás az Istentől. Ha valaki szakít a bűnnel, megszűnik a hitetlenség. A hitetlenségben van lázadás, zúgolódás. A hitetlenség, mint a félelem egyik megjelenése abban mutatkozik meg, hogy azt követeljük Istentől: nyomban valósítsa ígérését. Ha a hitetlenség nem szűnik meg, akkor megátalkodottsággá válhat: a lélek ekkor vak és süket az Isten szavára.

A hívő ember nem tanrendszerben hisz csupán és nem életszabályok gyűjteményében, hanem a személyes Szeretben.

A hitről való tudás sem kezeskedik a hitről, sőt a hittudás nagyobb tudása sem szükségszerűen jelent nagyobb hitet. Ad azonban a hit egy belső bizonyosságot, amelynek alapján mi is mondhatjuk Szent Pállal: *„Tudom, kinek hiszek”*.

Nem ad létbiztonságot a hit, a kereszt jegyében áll, hozzátartozik a nagypéntek keresztje és a hűség dicsősége. A hit nem változtatja meg az élet szokásos menetét, nem old meg minden problémát, nem ad mindenre kielégítő választ. Itt a földi életben csak tükörben látunk. A meglévő homály miatt is meri vállalni az ember a felelősséget.

Kétségek a lélekben, közömbösség vagy ellenségeskedés, sok negatív példa hivatkozási alap lehet a hit elvesztésére, a hátat fordításra. A hit azonban Istenben gyökerező élet, új élet, ezért éltetni, gondozni, táplálni, erősíteni kell.

Kell látó szem, halló fül, érző szív az isteni dol-

gokra. Meg kell mindenkinek harcolni a hit harcát, hogy a gyertyánk csonkig égjen.

Mindig meg kell vallanunk Jézus előtt: „*Én Uram, én Istenem.*”

Orosz Lőrinc prépost-plébános

LAPZÁRTA!

Következő számunk 2013. szeptember 1-én, Vasárnap jelenik meg. Kérjük, hogy a megjelentetni kívánt cikkeket 2013. augusztus 4-ig küldjék el az impresszumban megadott e-mail címek egyikére, vagy személyesen adják le a plébánián. A mellékelt képeket mindig külön fájlban kérjük, nem a szövegbe beágyazva!

Köszönettel: a szerkesztőség

Ajándékba kapott hit

„A lelki adományok különfélék, de a Lélek ugyanaz. A megbízatások is különfélék, de az Úr ugyanaz. (...) A Lélek ajándékait pedig kiki azért kapja, hogy használjon vele. (...) A harmadik meg a hitet kapja ugyanabban a Lélekben...” (1 Kor 12, 4-10)

A kegyelmi ajándékok között szerepel a hit.

Minden kegyelmi ajándék ugyanannak a Szentléleknek munkája, aki mindenekelőtt a feltámadott Krisztusba vetett, élő hitet támasztja az ember szívében, és ennek nyomán különböző feladatokat bíz az Egyház tagjaira, amelyre egy-egy kegyelmi ajándékkal alkalmassá is tesz. A hit, mint kegyelmi ajándék itt más, mint az üdvözítő hit, amely minden kegyelmi ajándék forrása. A hit kegyelmi ajándéka, valami olyan felülről való ajándék, amely az embert az Istenre való teljes ráhagyatkozás által képessé teszi emberfeletti feladatokra, akár csodákra is: „*Ha csak akkora hitetek lesz is, mint a mustármag, s azt mondjátok e hegynek itt: Menj innét amoda! – átmegy, és semmi sem lesz számotokra lehetetlen.*” (Mt 17, 20). Gondoljunk a hit hőseire: Ábel, Énok, Noé, Ábrahám, Sára, Izsák... (Zsid 11), akikben a hit, az üdvözítő hiten túl, mint kegyelmi ajándék is munkált. Ennek a hitnek legnagyobb csodája, ha úgy szolgálja Krisztust e világban, hogy használjon, és ne ártson. A hit, mint kegyelmi ajándék, mindig épít, és soha nem rombol; úgy vezet az Úrhoz, hogy nem kárhozzát másokat; úgy hív öröme, hogy nem szomorít meg senkit maga körül. Használni, és nem ártani, építeni, és nem rombolni. Ez a küldetésünk: használni, építeni, szeretni; de erre csak azok képesek, akik a hit kegyelmi ajándékát kapták.

A hit Isten nagylelkűségéből kapott ajándék.

A hit isteni erény – tanultuk a katekizmusból. Igen, erény, Isten nagylelkűségéből kapott ajándék. A nagy kérdés azonban az, mit kezdek ezzel a kinccsel. Elá-

som, mint a balga ember, eldobom magamtól, nem foglalkozom veled? Sokan tesznek így, mondván, a hitet nem lehet racionálisan igazolni. Valóban, mert a hit meghaladja a természettudományok világát. Éppen azért, mert nem evilági dolog, természetfeletti. A hit és a természettudományok között nem lehet ellentét. Mert, ahogy azt boldog II. János Pál pápa is írja a *Fides et ratio* enciklikájában, a természettudomány forrása is maga a mindeneket teremtő Isten, akiben hiszünk, és aki a benne való hittel megajándékozni méltóztatott bennünket. Felismernünk engedte önmagát. A hitünkért azonban felelősek vagyunk! Művelnünk kell, törekednünk kell megismerni, elmélyíteni. Növekedni kell benne. A hit olyan, mint egy út. Mindenki tart valahol, ki előrébb, ki hátrébb, de - és ez a legfontosabb - sohasem szabad megállni! Az egyházon belül a hitben nincsen szakadás. Az a Jézus, aki egykoron eljött a megváltásunkra, aki önmagában láthatóvá engedte számunkra az Atyát, nem hagyott minket magunkra. Ma is él, és folyamatosan jelen van az Egyházban.

De az alapvető kérdést senki se kerülheti ki. Jézus-e a Krisztus? Az a Jézus, akiről az Egyház tanít, aki él az Egyházban, akinek kereszttáldozata jelenvalóvá válik nap, mint nap az oltáron, az élő Isten fia? Ez a kérdés. A válasz pedig IGEN. Jézus kortársai közül sokan hittek benne, leborultak előtte. A pásztorok, a pogány bölcsek, vagy a szamáriai asszony, avagy a bűnbánó Magdolna, aki drága nárdusz olajjal megkenete Jézus lábát. A döntés számunkra is megkerülhetetlen. Aki ma elfogadja Jézust és leborul az Oltáriszentség előtt, a pogány századoshoz hasonlít: „*Uram nem vagyok méltó, hogy hajlékomba jöjj.*” Ezt a tettet az igaz hit készíti. Erre hív minket az Egyház, erre hív minket a Szentatya. Az ajándékot mindig tudnunk kell értékelnünk. A hit ajándékát legfőképpen. Ne feledjük: „*Jézus Krisztus ugyanaz tegnap, ma és mindörökké.*”

Ferenczi Richárd káplán

Az én hitem

TANÚSÁGTÉTEL A HIT ÉVÉBEN
A SZENT ANNA SZÉKESEGYHÁZBAN

Részlet

Jézus így fejezi be egyik példabeszédét: „De amikor eljön az Emberfia, talál-e hitet a földön?” (Lk 18, 8)

Talál-e bennem? Ezzel a kérdéssel szembesített Lőrinc atya felkérése a mai tanúságtételre. Hogyan, mi alapján tudok valóságos képet alkotni a hitemről? És tartozik-e a hitem minősége másra, mint Istenre és rám? Ide állhatok-e mások elé tanúságot tenni a hitemről, vallani életemről? Életem alakulása formálta ugyanis a hitemet, hitem fejlődése pedig alakította az életemet.

Hitem tartalma: mit hiszek?

Mit ér a hegyeket mozgató hit, az áldozat vagy a jótékonyság? Lehet ezeket tenni feltűnési vágyból, hiúságból is. Hogy milyen értéke lesz mindennek, azt a hitem tartalma, vagyis az önképem, az egyházképem és az istenképem határozza meg. Most tehát erről szeretnék vallani:

– Hiszem, hogy az Isten szeretet. Örök és végtelen. Ezért a szeretet nem múlik el, és nem fogy el soha. Isten bölcs szeretettel vezet életemet, s ez az élet az övé. Nélküle semmim sem lenne, amim van. Bármit tesz is velem, javamra teszi.

– Hiszem, hogy Isten a világ egyetlen központja és rendező elve. Hiszek a fejlődésben. A fejlődés az Isten önfeltárulkozása. Az anyagvilág is szent célszerűséggel fejlődik, mert abban is Isten szeretete működik. A fejlődés végcélja a szeretet felragyogása az anyagban, a szellemben, a természetben és a társadalomban, az emberi lélekben. Babits szavaival:

Ő az áldás, ő a béke, nem a harcok istensége.

Ő nem az a véres Isten, Az a véres Isten nincsen.

Kard ha csörren, vér ha csobban,

Csak az ember vétkes abban.

Az Úristen örök áldás, csira, élet és virágzás.

(Zsoltár gyermekhangra)

– Hiszem, hogy Jézus Krisztus Isten, aki kezdettől fogva létezik, és akit az Atya szeretete bizonyosságául küldött közénk emberi példának. Az ő belépése a térbe és időbe új korszakot nyit meg az emberiség előtt. Már nem a testi ember fordul szolgálatával a szellemi Isten felé, hanem az Isten szeretete, a Lo-

gosz testesül szenvedő emberszolgává. Benne van az élet, s ez az élet lett az emberek világossága – mondja a János evangélium prológusa. Ugyanezt a zsoltáros így éneкли „A te világosságodban látjuk meg a világosságot.” (Zsolt 35) A hit világossága a mécses olaja, valóságos energiahordozó, ez adja az életerőt!

– Hiszem, hogy Jézus Krisztus megváltó, mert keresztje üdvösségre, azaz a teljes életre vezet: Istenre és embertársaimra mutat egyszerre, mert csakis ebben a koordinátarendszerben lehet teljes a szeretet. A kereszt maga a főparancs. A keresztben van az Út, az Igazság és az Élet.

A Megváltó nem törzsvezér.

Ereje több, ereje más:

Ő óriásabb óriás.

Ki két karjával általér

Minden családot, törzseket.

Egyik karja az Igazság,

Másik karja a Szeretet.

(Babits: Eucharistia)

– Hiszem, hogy az Atya és a Fiú a Szentlélek szelíd szeretetével ölel örök életre. Ehhez nem kell meghalnom, mert már az egyházam ölen elkezdődött az örök életem. Hiszem, hogy az egyház tanító-gyógyító szolgálata és szentségei által Krisztus vérkeringésébe kapcsolva eljuttat az Isten életébe.

– Hiszem, hogy ahol a lélek közösségében Isten ismeretére vágnak az emberek, ott egyház van. Ezt a vágyat Isten ébreszti fel, és már magában az Isten-vágyunkban is Isten van jelen.

– Hiszem, hogy Isten nem személyválogató. Ezért úgy gondolom, a népeket sem válogatja, de mint minden emberrel, minden néppel is van szándéka. A népek és kultúrák különbözősége egy-egy vonás az isteni arcon. Ezért kell megőrizni a nemzeti karaktert. Babitscsal mondhatom:

„Magyar vagyok: lelkem, érzésem örökséget kapott, melyet nem dobok el: a világot nem szegényíteni kell, hanem gazdagítani. Hogy szolgálhatom az emberiséget, ha meg nem őrzök magamban minden színt, minden kincset, ami az emberiséget gazdagíthatja? A magyarság színét, a magyarság kincsét! De mily balga volnék, ha ugyanakkor más színt, más kincset el akarnék vetni vagy meggyengíteni!” (Örökkék ég a felhők mögött.)

– Mert egyetlen Istent hiszek, csakis egyetlen egyházat hihetek. Mivel az Isten egyetlen és örök, az egyház is egyetlen és örök.

– Az én egyházképem szerint az egyház Jézus

tanítványi és baráti közössége. A közösség ereje a közös célért végzett munka megosztásában rejlik. Jézus a magányos böjten és imádságon kívül mindent közösségekben tett. Aki őt követi, az feladatot is vállal ebben a Krisztus-közösségekben.

– Pál apostollal hiszem, hogy az egyház Krisztus titokzatos teste, amelynek sok része van, s ezek különbözőek. A Főnek mindre szüksége van, éppen azért, mert nem egyformák. Hiszem, hogy az egyházban a lélek ajándékai különfélék, és ezért a szolgálatok is különfélék, de az Úr egy és ugyanaz. A lé-

lek ajándékait azért kapjuk, hogy szolgáljunk vele. Talán sok ajándékot eltékoztam vagy elrejtettem, s talán fogytán vannak az eszközeim, s ami van is, megkopott, lassan kihull a kezemből. De csak az üres kéz tud szorosán összekulcsolódni, hogy hálát adhassak minden szépségért, igazságért és szeretetért, amit a hit által megismertem, s azokért az emberekért, akik táplálták, jó irányba tájolták a hitemet, s kérhessem Őt, a hitem szerint Létezőt, tartson ki bennem a szeretet bizonyosságáig.

Keresztesné Várhelyi Ilona

Lelkinap a Svetitsben

2013. FEBRUÁR 9.

„Jöjj Szentlélek, adj világosságot és erőt, hogy felfogjuk szent hivatásunkat; megismerjük, mik vagyunk, mivé kell válnunk, mit kell tennünk, és valójában mit tehetünk, hogy elérjük ezt a célt.” (Boldog Terézia anyja)

Ez az idézet található azon a kis kártyán, amelyet mindenki megkapott házigazdánktól, egyben a lelkigyakorlat szervezőjétől, Koncz Julianna nővértől.

A szöveget egy kép egészíti ki, amely egy narancsfát ábrázol. Itt a termés és a virágzat együtt látható. Nagyon különös ez, hiszen más gyümölcsfa esetében ez nincs így. Ez a szimbólum számomra a tevékeny emberi életre is utal. Az igaz ember élete folyton tervező, újat indító, virágzó, majd gyümölcsöt hozó és érlelő kell legyen.

A Szent Anna Plébánia képviselő testületének tagjai közül nyolcan gyűltünk össze egy szombati napon, hogy lelki napon vegyünk részt. Julianna nővér jóvoltából az eseménynek otthont a Svetits Intézet biztosított, s ő hívta meg előadóinkat is, Margit nővért Budapestről. A nővér személyében egy gyakorlott tréneret kaptunk, aki bemutatkozásunk után a következő feladatot adta:

„Mindenki fogalmazza meg azt a kérést, kérdést, problémát, amelyre a nap folyamán választ, megoldást szeretne találni.” Segítő társunk természetesen a Biblia volt.

A 139. zsoltárral kezdtünk, ez volt a nyitó ima. *„Minden oldalról körülveszel engem és fölöttem tartod kezedet.”*

Dél előtt az Ótestamentumot olvastuk. A Teremtés könyvéből, a bűnbeesést és Ábrahám meghívását és Kánaánba való útját tanulmányoztuk. Délután a

bőséges és nagyon finom ebédet követően az Újtestamentumban is két szövetségi pillanatot vetünk górcső alá. Az egyik Péter és a csodálatos halfogás volt, a másik Lukács evangéliumában Jézus születésének hírüladása, amikor Mária igent mond az Isteni meghívásra.

A nap végén összegeztük tapasztalatainkat, s ki-ki elgondolkodott azon, mit is üzent neki Isten az írások által. Mindnyájan megfogalmaztuk válaszukat a nap kezdetén feltett kérdéseinkre. Ahogy a bibliai nagy elődök: az első emberpár, Ábrahám, Péter és Mária, úgy mi is életünk során megkötjük és többször meg is újítjuk szövetségünket Istennel.

A húsvét misztériuma, a halál és feltámadás, a veszteség és újjászületés körforgása minden ember életében ott van. A közös elmélkedés és az együtt átélt élmények során közelebb kerültük egymáshoz, a bizalom is nőtt köztünk. Ez bizonyára jó hatással lesz a testületben folytatott további közös munkákra is.

Ezúton köszönjük meg Julianna nővér gondoskodását és vendégszeretetét. Hálásak vagyunk Margit nővérnek is a tartalmas lelki napért. Reméljük lesz folytatása!

Lélekben megújulva, hitünkben megerősödve búcsúztunk.

Isten azért teremtett minket, hogy társai legyünk a teremtés nagy folyamatában, ki-ki képessége és ereje szerint. Minden nap meg kell küzdenünk azért, hogy méltóak legyünk erre a feladatra. Mi lehetne ennél nemesebb cél az ember életében?

Okváthné Kertész Anna

Aki a Csíksomlyói Máriához írta utolsó versét

(GULYÁS PÁL 1899-1944)

Aprilisban az egész ország megünnepelte a Költészet napját. A Debreceni Kolping Család Egyesület április 13-án emlékezett a város nagy szülöttjére, Gulyás Pálra.

A „legdebrecenibb költő” volt. Poeta doctus (tudós költő), 8 nyelv ismerője, amelyekből fordított is. Alapos ismerője a különböző népek mitológiájának, különösen a germán Eddát és a finn Kalevalát tanulmányozta mélyrehatóan. E mitológiák hatása érződik verseiben is.

Egész élete városunkhoz kötődött. Itt született, itt tanult a református kollégiumban, itt alapított családot, kis kiterővel itt tanárkodott egész életében, itt alkotta verseit, írta esszéit, tanulmányait, megalapította a debreceni Ady Társaságot, itt szerkesztett folyóiratot, innen levelezett jeles költő- és író társakkal, s itt fogadta be hamvait alig negyvenöt évesen az anyaföld.

Mit jelentett számára Debrecen? Azt a bírálva-szeretett várost, amelyet az ország szellemi központjának álmodott, s amelyhez több mint ötven verset írt. „*Debrecen, ó-kikötő, tájakat összekötő*” – zárja a *Debrecen, ó-kikötő* című versét. Egy kikötő befogad és tovaküld hajókat, miközben szilárdan áll a maga helyén. Debrecennek szilárdan kell őriznie hagyományait, de egyidejűleg haladnia is kell a korrallal. Ez volt Gulyás Pál debrecenisége.

Tudott ő szeretettel lehajolni egy szál virághoz, ámulni egy fa szépségén, megfigyelni a madarak dalát. Mégsem igazi természetlára az ő természetet ábrázoló költészete, ahogy ezt a fogalmat például egy Petőfinél értelmezhetjük. Bár – főleg pályája elején – úgy tűnhet, hogy a természet szelíd csodavilág verseiben, valahogy már ekkor is inkább „könyvei prizmáján” nézte a kert, az erdő növényeit, állatait. Az indító játszi képek, mint pl.: „*Reggel volt. A természet ébredése: / a fák magasba ringó ágai, / a légben szerteröppenő galambok, / a pókhálók sokszínű csillogása...*” a költőben nem az életörömöt szövelgetik, hanem a szomorúságot. Gyermekkorát még „játszi gyermekornak” nevezi, de ifjúkori szárnypróbálgatásait már „*egy balga ifjú büszke szárnyverésének*” minősíti, hogy aztán a vers végén bánatosan idézze fel a fák lassú szívének dobbanását. *A fák lassú szíve* c. versre utaltam, de számos hasonló stílusú versét idézhettem volna. Ezekből – szerencsére – van egy kedves kötet a Móra Kiadótól *Világító*

álom címen 1982-ből. Természeti versei mellett ugyanitt helyet kaptak családi versei is. Joggal, hiszen a család volt – a természet mellett – a másik, legalább ideiglenesen, megnyugtató pont az életében. Kik voltak családja? Az otthon békéjét biztosító, erdélyi származású hűséges feleség, Rozó (Farkas Rozália), kisfia és kislánya, – hogy csak a közvetlen vele egy fedél alatt élőket említsem.

Gulyás Pál nyitott szemmel és érzékeny lélekkel figyelte kora eseményeit, amelyek különösen az 1930-as évek közepe tájától egyre inkább bírálattá váltották ki. Nem csoda, hisz Európa a fasizmus, majd a II. világháború tragédiája felé rohant. 1934-ben megjelent *Tékozló* című kötete, majd 1943-ban *Az Alföld csendjében* című. Ezekben láttak napvilágot nagy gondolati versei, mint a Csokonai sírja megbolygatása ellen tiltakozó *Csokonai gúlája előtt*, az említett *Debrecen, ó-kikötő*, a Gömbös miniszterelnök és Mussolini megegyezését elítélő *Isten követje*, a Kölcsey szellemét idéző, a kor állapotait kritizáló *Kölcsey szelleméhez*, az *Új vanitatum vanitas*, *A Biblia siratása*, *Az Evangélium elé* és mások. Ezekben a versekben apokaliptikus látomásokban vizionálja a kor romlottságát, szörnyűségeit, bűneit. Csokonai csontjai csillognak és ő maga hörögve tiltakozik sírja megbolygatása ellen. Mussolini démon. Kölcsey viszont „*éter szellem*”, „*akinek számára e föld / nem volt tivornya, hanem oltár*”, s mégis a 20. század úgy bánik emlékével, mintha sohasem élt volna. Bűnt emlegettem. Igen, mert – írja az *Új vanitatum vanitasban* – „*Szétszakadt a betlehemi / Krisztusnak óriás palástja / köddé vált a Hegyi Beszéd / porba bukott az égi bástya (...)* a földön megbukott a hit!” Keserűségében és fájdalmában lebontatná a templomokat is, „*mert minden Űr lett immár*”, nincsen igazi élet a földön, minden a visszájára fordult. Ugyanez a keserűség jelenik meg *A Biblia siratása*-ban is: „*Hiába fojt meg a halál / a szív a föld alatt is vérez... / Kettéhasadt a Biblia / elszálltak az égi vezérek.*”

A költő szeretne a Milliókhoz szólni, de nem értik, nem hallgatnak rá: „*hegyeket kiáltok fel én / és be vagyok örökre zárva.*” (Új vanitatum vanitas).

Értelmezésem szerint Gulyás Pál a szebb jövőt abban látja, ha az emberek újra hinni tudnak a Megváltóban:

„*Egy betlehemi megalázott ember teremtett új világot.*”

*De Ő alakít most már mindent
Ő jár fel-alá ereinkben
Ő támaszt az egeknek létrát
Ő küld a sötétbe stafétát.”*

Halála előtt néhány nappal Rozó segítségével gyorsírással vetette papírra utolsó versét. Benne a „Nagy Király” mellett a Csíksomlyói Máriához folya-
modik:

*„A föld alatt bujkál a halálom.
Ő, csupajó jóság, tiszta álom!
A lelket az ég urához
engedjétek, a Nagy Királyhoz,
s a Csíksomlyói Máriához”
(Csíksomlyói Máriához)*

Bérces Mária Klára

Habemus papam

Meglepődött az egész világ, amikor XVI. Benedek pápa 2013. február 11-én hétfőn délelőtt váratlanul bejelentette, hogy február 28-án lemond tisztségéről. A világ megdöbbenve és sajnálattal, tisztelettel, reagált a hírré. A lemondás lehetőségéről a Szentatya, XVI. Benedek pápa már korábban is beszélt, hiszen úgy érezte „nincsen egyensúly, ereje és feladata között”. Amit tett, szabad akaratából tette, külső kényszer nélkül. Nem befolyásolták a botrányok, bár érezte, hogy választ kell adni korunk kihívásainak égető kérdéseire. Amikor 2005-ben meghalt II. János Pál, aki sok utazásával és fel-lépésével már igazi médiasztár volt, XVI. Benedekről, a teológus pápáról már sejteni lehetett, hogy megválasztják. Amikor ugyanis XVI. Benedek 75 éves lett, szeretett volna nyugalomba vonulni, de a lengyel pápa nem engedte, egyengette utódja útját és igaza lett, valóban követte őt a pápai székben.

XVI. Benedek pápa lemondásában a bölcsességet, egyházszertetet kell meglátni. Amikor megérkezett Castel Gandolfóba az őt éljenzőket így köszöntötte. „Nem vagyok pápa többé, csak egy zarándok vagyok, aki most kezdi meg földi zarándoklásának utolsó szakaszát”. Halászyúrúját nem törték el, csak lakosztályát zár-ták le, és a svájci gárda is Rómában maradt. A sede vacante (széküresedés) 13 napig tartott.

Előtte 1294-ben mondott le V. Szent Celesztin. A 78 éves szerzetes egy sziklaüregben magányosan élt és imádkozott, de 5 hónap után lemondott, majd kastélyórizetet kapott és abban hunyt el.

Meglepetés volt a megválasztáskor Ferenc pápa személye, hiszen nem emlegették a pápajelöltek sorában. Régi megfigyelés, aki pápajelöltként megy be a konklávéba, az bíborosként jön ki. Csak öt sza-vazási kör volt és ezen választották meg Ferenc pápát.

Már a névválasztás is sokat mond, és az is, hogy a világ végéről választották meg őt, hiszen Argen-

tínából érkezett, s jezsuita szerzetesként ő az első jezsuita pápa. Jorge Mario Bergoglio 1936-ban szü-letett Buenos Airesben egyszerű olasz származású vasúti munkáscsaládban. 4 testvére van. 1958 óta fél tüdővel él. Kémiát tanult, majd 1958-ban belé-pett a Jezsuita rendbe. 1969-ben szentelték pappá. Tanított középiskolában, majd teológiai professzor, egyetemi rektor lett, 1973–79 a helyi jezsuita közösség vezetője. 1992-ben segédpüspök, majd 1998 óta érsek. 2003 óta bíboros. A megválasztását követően, amikor kilépett az erkélyre, ujjongó tömeg fogadta a Szent Péter téren. Az áldásosztást megelőzően ezt kérte: „Most szeretnék áldást osztani, de egy szívességre kérlek benneteket. Mielőtt a püspök megáldaná a népet, én arra kérlek titeket, imádkozzatok Istenhez, hogy áldja meg a püspökötöket”. 2013. március 17-én az Úrangyala ima után nyilatkozta: „Egy kevés irgalmasság megváltoztatja a világot. Ezáltal igazságosabb és kevésbé hideg lesz a világ. Az Úristen nem fárad bele abba, hogy megbocsásson nekünk. A probléma abban áll, hogy nem kérjük elég sokszor a bocsá-natát”.

Szegény egyházat és szegényekért fellépő egy-házat szeretne, valamint egyértelművé tette, hogy Assisi Szent Ferenc, a szegények szentje után vá-lasztotta magának ezt a nevet. Jelmondata az, amit Jézus a vámos Máténak mondott: „Megkönyörült és kiválasztott”.

Imádkozzunk naponta: Tartsd meg Isten Szent-atyánkat!

Orosz Lőrinc prépost-plébános

Vallás és kultúra

„A kultúra életmód. Ezért a kultúra politika is. A kultúrát életmódként felfogni, talán a leghitelesebb politika. Erősíti önazonosságunkat, méghozzá éppen ott, ahol a társadalmi, vagy ideológiai határok önértelmezésünket leginkább megterhelik, vagy elkülönítik”.

Vajon van-e helye a vallásnak a mai magyar társadalmunkban? Az utóbbi évtizedekben, a legutóbbi idők fejlődése alapján a leghatározottabban kijelenthetjük, hogy van!

Nem „megtúrt útitársnak”, hanem a kölcsönös tisztelet, feladat, szerepek tekintetében, egyenjogú partnernek kell tekinteni mind az egyházakat, mind a vallási közösségeket. Még akkor is, ha sajnos nagyon sokan úgy gondolják, hogy „a vallás magánügy”, a vallásos ember létezése az egész társadalom ügye, tehát politikai tényező, amivel az egész közösségnek, a társadalomnak számolnia kell.

A kereszténység ma is Krisztus evangéliumából táplálkozik. Krisztus leglényegesebb kijelentései közé tartoznak: „Az idő betelt, az Isten országa közel van. Térjete meg, és higgyetek az evangéliumnak!” (Mk 1, 14)

Le kell szögeznünk, hogy nincs „kapitalista” vagy „kommunista” vagy „szocialista” kereszténység, hanem mindenhol vannak keresztények, akiknek ugyanaz a küldetésük és a hivatásuk a világban és a világért.

A kereszténység válaszadás az élet kihívásaira. Az a fölismerés, hogy az ember része a világnak, hogy az emberben tükröződik a világ: „a világgépét keresi önmagában és az önmaga képét keresi a világban (...)”.

Hangsúlyozni kell, hogy ennek a birtokba vett, emberközeli és emberarcú világnak a létrejötté a második ezredforduló után a túlélő tudományos „technikai forradalmat” követően az újabb civilizációs kísértés a „média-forradalom” korában emberi létkérdés.

A világ „gondozása” (a latin *coleo* ige annyit jelent, mint gondozni), a világ kulturálttá tétele elemi keresztényi feladat.

Nem lényegtelen a katolikus hívő számára, hogy aki az egyházban benne él, mit és hogyan fogalmaz meg. A II. Vatikáni Zsinat résztvevői elemi erővel tapasztalták meg a kor kihívását, és próbáltak a valós élet kihívásaira választ adni.

A „Gaudium et Spes” (= öröm és reménység) kezdetű zsinati konstitúcióban a kultúráról a következőt olvashatjuk: „A kultúra szó általános értelemben véve mindazt jelenti, amivel a maga

sokirányú szellemi és testi képességét kiműveli és kibontakoztatja az ember. Az ismeretterjesztés és munka által meghódítani igyekszik a világot, az erkölcsök és intézmények tökéletesítésével pedig emberiebbé teszi a közösségi életet a családban és az egész társadalomban, végül az idők folyamán műveiben fejezi ki, közli másokkal és örökíti meg lelkének agy élményeit és törekvéseit, hogy azok sokaknak, sőt az egész emberiségnek felemelkedését szolgálják. Ez magyarázza, hogy a kultúrának szükségszerűen történeti és társadalmi arculata van, hogy a kultúra szó gyakran társadalomtudományos vagy néprajzi értelmet is kap”. (53. pont)

Fontos a következő részlet is: „A közhatalomnak nem az a feladata, hogy meghatározza, milyen a kultúra. Csak a feltételeket kell megteremtenie és megfelelő segítséget kell nyújtania ahhoz, hogy mindenki kulturált életet élhessen, a nemzeti kisebbségek is. Ezért mindezekelőtt arra kell ügyelni, hogy a kultúra el ne térjen a maga céljától, és ne kényszerüljön politikai, vagy gazdasági hatalmasságok szolgálatába szegődni.” (59. pont)

Majd néhány ponttal később: „Az irodalom és a művészetek a maguk módján szintén sokat jelentenek az egyház élete számára. Arra törekcszenek, hogy kifürkészék, milyen ember, mik a problémái, s mit tapasztal, amikor megismeri és tökéletesíteni akarja önmagát és a világot. Igyekeznek feltárni az ember helyzetét a történelemben és a világmindenségben, szemléltetik szenvedéseit, örömeit, megkötöttségeit és erőit, sőt megálmodják a boldogabb emberi életet, amelyet sokféle formában ábrázolnak a koroknak tájaknak megfelelően. (...) Egy műalkotás sokkal többet mond Istenről, mint sok elvont ismeret, világosabbá teheti az értelem számára az evangélium tanítását, és azt úgy képes bemutatni, mint ami hozzátartozik az élethez”. (62. pont)

Végül fontos idézni egy korábbi szakaszt a zsinati dokumentumból: „Minden társadalmi csoportban és nemzetben egyre több férfi és nő érzi magát saját közösségi kultúrája alakítójának és gazdagítójának. Mindinkább fokozódik az önrendelkezés igénye az egész világon, és vele együtt a felelősség érzet, ez roppant sokat jelent az emberiség szellemi és erkölcsi érettsége szempontjából. Jelentősége még világosabban kitűnik, és arra a reánk váró feladatra, hogy jobb világot építsünk igazságban és igazságosságban. Így tehát egy új humanizmus születésének vagyunk tanúi, amelyben az számít embernek, aki vállalja a felelősséget az ember-testvérekért és a történelem alakulásáért”. (55. pont)

Mátyás testvér

Krisztus királysága

„MERT EZ AZ Ő HAJÓJA, ÉS NEM HAGYJA ELVESZNI.”

A Figyelő előző számában olvasható egy történet. Egy haldokló ember papot hívatott, hogy meggyónjon. A köztisztelőben álló személy élete végén szembenéz azzal a negyven valahány évvel, melyet Istentől elszakadva hagyott elperegni, magában eltemetve a feldolgozhatatlant, hogy katonaként, őrségben lelőtt egy embert. Ennek az egyetlen léleknek a megtérése, és annak a kegyelme, hogy Isten megbocsátó szeretetétől övezve hagyhatta itt ezt a világot, egy pillanatra azt sugallta, mintha az egész univerzum fennállása ezeken a könnyeken múltott volna.

„Azokban a napokban, amikor a gyötrelmek véget érnek, a Nap elsötétedik, a Hold nem ad világot, a csillagok lehullanak az égről, és a mindenséget összetartó erők megrendülnek.” (Mk 13, 24-25)

Mintha minden egyes ember egyetlenként állna az Isten előtt, aki annyira szeret minket, hogy mindent képes feladni érte, akár az egész teremtést, akár egyszülött Fiát. És emberileg elképzelhetetlen mértékig képes felvállalni, hogy megalázza, vagy meggyalázza azt, akit szeret. A minket végtelenül szerető és irgalmas Isten kifürkészhetetlen bölcsessége: habár egyetlen lélek megmenekülésére tette fel az egész világot, hihetetlen békével tölt el annak bizonyossága, hogy Ő előre tudta. Ez is része az Ő végtelen tervének. Hallhattuk XVI. Benedek pápa megnyugtató szavait: „Ez nem az én hajóm, nem a mi hajónk, ez az Ő hajója. Én nem hagyja elveszni!”

„A többiek meg így beszéltek: «Hadd lássuk, eljön-e Illés, hogy megszabadítsa!» Most Jézus még egyszer hangosan felkiáltott, és kilehelte lelkét. Erre a templom függönye kettéhasadt, felülről egészen az aljáig, a föld megrendült, sziklák repedtek meg, sirok nyíltak meg, és sok elhunyt szentnek feltámadt a teste.” (Mt 27, 49-52)

E világba született emberként nem nagyon van módunkban szem előtt tartani az örökkévalóságot. Érdemes kicsit végiggondolni. Nemrégiben olvastam a Képmás magazinban egy hangsúlyos gondolatot, hogy az örök kárhozat nem nyolcvan évig tart, nem is háromszáz évig. A Szentírás nem véletlenül hangsúlyozza: hogy örökkön örökké. És keresgélhetjük az apró utalásokat, sehol sincs szó róla, hogy egyszer vége lesz. Nem lesz vége. Az Istentől távol tartózkodók számára csak egyetlen kérdést kellene föltenni: Ha fennáll annak a lehetősége, hogy van örök kárhozat, legalább egyszer az életben érdemes elgondolkozni, és próbálni minden kétséget kizá-

rólag megbizonyosodni arról, hogy valóban nincs Isten és valóban nincs pokol. Kétlem, hogy ez bárkinek sikerülhetne, aki igazán keresi a választ. Ez kétség kívül az élet egyik leglényegesebb kérdése. Vagy az egyetlen lényeges kérdés.

Ha azt várjuk, hogy véges legyen a kárhozat, az egész evangélium hitelességét kérdőjelezzük meg. Ellenben, ugyanígy végtelen az örök dicsőség, melyet most a feltámadás örömeiben élhetünk meg (korlátozott képességeink erejéig). Ahol már nincsenek többé kísértések, nincsenek bűnök, titkolózások, cinizmus, sikamlósság. Ezt a győzelmet kell szem előtt tartanunk.

„Akkor a trónon ülő megszólalt: «Íme, újjáteremtek mindent!» Majd hozzám fordult: «Írd fel: ezek a szavak hitelesek és igazak.» Aztán folytatta: «Megtörténtek. Én vagyok az alfa és az ómega, a kezdet és a vég. A szomszédoknak ingyen adok az élet forrásának a vizéből. Ez lesz a győztes öröksége: az Istene leszek, és ő az én fiam lesz.»” (Jel 21, 5-7)

Isten hatalmasságát és végtelenségét illetően még egy dolgot érdemes átgondolni. Az angolszász mondakörből ismerős lehet Merlin a varázsló története. A történetben volt egy rosszindulatú boszorkány, akit Mábnak hívtak. Tanulságos az esete, mert sokszor mi is hajlamosak vagyunk így tekinteni az Istenre. A történet végkifejletéhez érve rájöttek az emberek, hogyan lehet legyőzni a gonosz boszorkányt. Egyszerűen hátat fordítottak neki, és megsemmisült. A mi szerető Istenünk nem ilyen „gagyí”. Személye él. Nélkülünk is, a bolygó nélkül is, az egész univerzum, és az azon kívüli elképzelhetetlen nélkül is létezik.

Nagy szegénységre vall, ha a teremtmény megkérdőjelezi teremtője létezését, és el sem gondolja, honnan is származik. Számunkra, az Ő társaságában mindenkor megnyugtató lehet tudni, honnan jövünk és hová megyünk. Így lettünk „fundamentalisták” Krisztusban. Érdemes megjegyezni, hogy ez a jelző a liberális (ti. szabad!), fejlett nyugaton súlyos sértésnek számít.

„Ami a testből születik, az test, ami a Lélekből születik, az lélek. Ne csodálkozz azon, hogy azt mondtam: újjá kell születnetek. A szél ott fúj, ahol akar, hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hova megy. Így van vele mindenki, aki a Lélekből született.” (Jn 3, 6-8)

Jézus megfelelt nekik: „Ha magam mellett tesztek is tanúságot, érvényes a tanúságom, mert tudom, hon-

nan jöttem, és hova megyek. Ti ellenben nem tudjátok, honnan jöttem, és hova megyek.” (Jn 8, 14)

Fontosnak tartom, hogy szót ejtsek egy, a Figyelő hasábjain méltatlan dologról, de jó szándékból teszem. Magyarországon ma számos fórumon egymással szembe uszítják a „kommunistákat” és a „demokratákat”. Egyik csapat az ATV-t nézi, a másik csapat az ECHO-TV sugárzásával töltökezik fel. A nézeteltérések tisztázására a munkahely, az utca, a benzinkút és ma már a virtuális felületek is helyet biztosítanak. Pár éve határon túli testvéreink szégyenteljes kiszavazását követően valamely csatornán leadták az Egri csillagokat. Elgondolkodtam. A törökök annak idején felkínálták, hogy csatlakozzunk egy nagy és jól prosperáló birodalomhoz. Felkínálták a közös közigazgatás és vámunió intézményét. Mégis akadtak problémák, mint például a nem melleleg őszinte, kendőzetlen kizsákmányolás, és a hitvallás. Vagyis nézeteltéréseink voltak, amiért mindkét fél kész volt feláldozni az életét. Mi biztosan.

Társadalmunk látszólagos megoszlása is nézeteltérés, de más jellegű. Sokakban szép emlékek élnek barátságokról, a vezetőség kiszámíthatóság-

gáról, a munka becsületéről, a haza gazdasági teljesítőkéességéről... másoknak kevésbé szép, sőt, néha kijózanítóan rideg lapokat osztott az élet. Az értékeket latba vetve keresztényi feladatunk, hogy a másik életébe, emlékeibe kicsit beleélve próbáljuk megérteni egymást. Megláthatjuk, hogy a maga szempontjából mindenkinek igaza van, és egy kicsit mindenki téved. De hát, mikor is lennénk megelégedve a vezetőséggel?

Milyen királyt szeretnék annak az országnak, amelyben élek? Hiszek egy olyan királyban, aki mindenkinek felett becsületes, igazságos, erkölcsös, mindenki előtt járó követendő példa. Áldozatkész, ha kell radikális, és szigorú. Kemény kézzel kormányoz, mégis kifogyhatatlan forrásként árasztja a szeretetet és a békét. Jó pásztor. Megnyugtat a tény, hogy keresztységem révén a Katolikus Anyaszentegyházban ebben a királyságban élhetünk családdal, melyben Krisztus a király, és minden munkahelyre mintegy hierarchikus rendben odaállította hivatalnokait *„hogy tevékeny hitünkkel munkatársaid lehessünk családunk, nemzetünk és az egész világ megszentelésében.”*

Dr. Rakonczás Nándor

Lelkigyakorlat és Régia ülés Máriabesnyőn

2013. 02. 25–28

A világ katolikussága az egyház életét jelentősen megreformáló, megújító II. Vatikáni Zsinat 50. évfordulóját ünnepli, megtörtént XVI. Benedek pápa lemondása a péteri szolgálatról, a Régiában (a Mária Légió lelkeségi mozgalom legmagasabb hazai fórumában) pedig éppen lejárt az elnök mandátuma. Ilyen körülmények között különösen nem mindegy az sem, hogy miként gondolkodnak és cselekszenek az egyszerű hívő emberek. Ezért volt jó, hogy a lelkigyakorlaton a színvonalas előadások, s a napi szentmiséken való részvétel által megerősítést nyerhettünk katolikus hitünkben, és ösztönzést kaptunk arra, hogy vallási meggyőződésünket bátran megvalljuk és terjesszük környezetünkben.

A hit isteni adomány. „Istenre vagyunk teremtve” – hangzott el az egyik előadáson. Isten szent Fiában, Jézusban állította elénk a hit legtökéletesebb példáját. Jézus Krisztus így fohászokodott az Atyához: *„Atyám, eljött az óra: dicsőítsd meg Fiadat, hogy a Fiú is megdicsőítsen téged, ahogy hatalommal ruháztad fel őt minden test fölött, hogy mindenkinek, akit neki adtál,*

örök életet adjon.” (Jn 17, 1-3) Bár Ő sem kívánt volna szenvedni, mégis az Olajfák hegyén verejtékezve is ki tudta mondani: *„Atyám, ha akarod, vedd el tőlem ezt a kelyhet, de ne az én akaratom teljesedjék, hanem a tiéd.” (Lk 22, 42)*

Isten nem ígérte, hogy aki benne hisz, nem kell szenvednie. Gondoljunk az ókori keresztényüldözésekre, de akár a napjainkban folyó üldözésekre! Különösen áll ez Ázsia és Afrika egyes országaira, amelyek ma is a hit vértanúinak sokaságát adják, miközben Európában (főként a nyugati részekén) a „tudomány” és a „jog” nevében támadják az egyházat. (Hallottunk egy előadáson a spanyol- és franciaországi ilyen esetekről.) A vértanúk áldozatok, de áldozatuk legtöbbször százszoros, ezerszeres megtérést hozott. A szenvedéstől nem menekülnünk kell, hanem mint misztikumot, „isteni titkot” elfogadni, felajánlani a magunk és mások lelki javára.

A hit hatékony közvetítője a hívők felé az egyház. Az előadásokból az egyháznak, mint a hit Krisztustól nyert őrző és közvetítő szerepe letéteményesének tiszteletét és szeretetét is megtanulhattuk. A Ma-

gyar Katolikus Lexikonban így olvashatjuk az egyház meghatározását a II. Vatikáni Zsinat szerint: az egyház „az Istennel való bensőséges egyesülésnek és az egész emberiség egységének hatékony jele és eszköze. Szentségi jellege van, jele annak, hogy a Krisztusban végbement megváltás kegyelmei jelen vannak az egész emberiség számára, s egyúttal közli is ezeket a kegyelmeket.” Az egyház követett el hibákat a történelem során, de hibáinál több jót cselekedett az emberiséggel. Jogos tehát, hogy szeressük az egyházat, mint hierarchikus építményt is. Krisztus ugyanis kiemelte 12 apostola közül Simont, akit Péternek nevezett el. Tudjuk, Péter volt az egyedüli az apostolok közül, aki Krisztus kérdésére, hogy kinek tartják Őt az emberek, megválaszolta: „Te vagy a Krisztus, az élő Isten fia.” (Mt 16, 16) Jézus Krisztus tudta, hogy ezt a mennyei Atya nyilatkozhatta ki neki. Ezért a továbbiakban így szól: „Én pedig mondom neked: Te Péter vagy, és én erre a kösziklára

fogom építeni egyházamat, s az alvilág kapui nem vesznek erőt rajta.” (Mt 16, 18).

Szó volt a Szűz Mária hitéről is. Erről hallani különösen kedves a Mária Légió tagjainak. Benne a hit erénye mindig tisztán ragyogott. Előbb volt hite, mintsem Jézus anyja lett volna. Hite tette méltóvá, hogy az istenember földi édesanyja legyen. Hite látó, cselekvő és örvendező hit volt. Ezért lehet a példaképünk.

Mit tegyünk, hogy hitünk még mélyebb és gyümölcsözőbb legyen? Sokat imádkozunk, és gyakran vegyük magunkhoz az Oltárszentséget. Ahogy a szentáldozás utáni imánkban mondjuk: adjunk hálát a Szentháromság egy Istennek a hit kegyelméért, hogy Jézust követve erősödjünk az Isten- és az emberszeretben, és erősödjék hűségünk egyházunk iránt. Ehhez kérjük a Szűzanya közbenjárását is.

Bérces Mária Klára

Böjt után

Húsvét elteltével ismerős lehet a kérdés sokaknak: hogy teltek az ünnepek? Legtöbbször, amikor választ adunk, a nagypéntektől húsvéthétfőig terjedő időszakra gondolunk. De vajon szóba kerül-e néha, hogyan telt a böjt időszaka, hogyan tudtunk felkészülni az ünnepre? Ez utóbbi kérdés már ritkábban kerül szóba. Tény, hogy a húsvét lényege a Feltámadás megünneplése, a Megváltó küldetésének diadala, az Élet győzelme a halál felett, de nem szabad megfeledkeznünk az azt megelőző negyven napról sem.

Miről is szól a nagyböjt? Arról, hogy önként vállalunk mi is áldozatot Krisztussal, hogy megtisztult lélekkel várjuk az ünnepet. Általában a nagyböjt előtt már elhatározzuk, hogy miről fogunk lemondani. Az önmegtartóztatás azonban nem öncélú, nemcsak az a lényege, hogy ezzel kipipáljunk egy teljesített egyházi előírást. A böjt nem az egyházért, hanem önmagunkért van. A böjt lehetőséget ad arra, hogy jobb emberek legyünk, mely különösen akkor jó, ha hatása húsvét után is tart. Van, aki megfogadja, hogy nem gyűjt rá negyven napig, vagy lemond egyéb káros szenvedélyről, aztán húsvét után hedonista módon próbálja bepótolni a kimaradt negyven napot, mert „most már szabad”. Volt-e értelme ekkor a böjtnek?

A böjt ne csak arról szóljon, hogy valamiről negyven napig sikerült lemondani, mintha egy

feladatot teljesítettünk volna, hanem arról, hogy erősebbek lettünk lélekben, nőtt az önfegyelmünk, ezáltal még ha csak egy kicsit is, de jobb emberré váltunk. Ha a böjtnek ezt a célját is látjuk, sokkal lelkesebben tudunk majd ellenállni a kísértésnek a böjt ideje alatt és azt követően is.

A nagyböjt utáni számadás másik hibája a farizeusi magatartás, amikor úgy gondoljuk, minél több szertartáson vettünk részt, annál jobban sikerült méltó módon felkészülni az ünnepre. Nyilván alapvető, hogy a nagyböjt időszakában gyakrabban járjunk szentmisére vagy vegyünk részt liturgián, elmélkedéseken, de ezzel még önmagában, őszinte jószándék és böjt nélkül még nem biztos, hogy sikerült elmélyülni hitünkben.

Nem szabad a büszkén dicsekvés hibájába sem esnünk. „Kétszer böjtölök hetenként és tizedet adok mindenből, amim van” – ezt mondta a farizeus Lukács evangéliumában, mégis a bűnös vámos bizonyul igazabb embernek. Jézus sem a látványos böjtre hív minket, hiszen a böjt belülről irányuló folyamat. Valóban nem kell, hogy lássák más emberek, hogy böjtölünk, a lényeg, hogy szándékunk legyen annak a mélységi végzésére. Törekedni kell a mértéktelenségre, mint alapvető keresztény erény növelésére, hogy ezáltal váljunk napról napra jobb, fegyelmezettebb emberré. Még akkor is, ha ez eleinte csak kis mértékben sikerül.

Tele Gábor

Egy „istenadta tehetség” és segítői

A Svetits Óvoda, Általános Iskola, Gimnázium és Diákotthonról talán kevesen tudják, hogy az intézmény úgynevezett Tehetségpont is. Ez azt jelenti, hogy a fenntartó rend (SSND) a teljes oktató-nevelő testülettel karöltve segíti a tehetséges fiatalokat tanácsaival, megkönnyíti pályá-orientációjukat, személyre szabott információkat nyújt, és lehetőségeket kínál számukra tehetségük kibontakoztatására. Ezt a feladatát részben a tanórákon, részben azokon kívül látja el. Ezért szerveznek szakcsoportokat, önképzőköröket, versenyeket (tanulmány, sport, művészetek terén). Színes iskolai rendezvényeket, ünnepeket stb. tartanak. A „felfedezett tehetségeket” segítik, hogy hozzájussanak különböző pályázatokhoz. A siker érdekében együttműködnek más intézményekkel,

szervekkel (önkormányzat, pedagógiai intézet, tudományos kutatóintézetek, múzeumok stb.), és például emelt óraszámot biztosítanak az idegen nyelvek, az informatika, a matematika oktatásának, a különböző sportköröknek (pl. röplabda). A befektetett munka meg is hozza gyümölcsét, a szép eredményeket az oktatás-nevelés valamennyi szintjén. Óvodája nemcsak madárbarát és Zöld Ovi, de például jeles műkorcsolyázója is van. Az általános iskolai osztályok „Lego-robot” (programozó) csoportjaikkal jeleskednek. Gimnazistái a különböző magyar irodalmi és idegen nyelvi (német, angol, olasz) versenyeken értek el szép eredményeket. Énekkarai, elsősegélynyújtó csoportja, röplabdázói országos díjakat nyertek.

A versenyeredmények tablóját nézve egy többszörösen ismétlődő név hívta fel magára figyelmemet: *Dobi Frida* 12. A. Csak az utóbbi időben ő díjat nyert a MODEM művészeti központ által *Szürrealizmus a valóság vonzásában* címen kiírt pályázaton, a Mindszenty József bíborosról szóló, az Ifjúsági Kereszténydemokrata Szövetség és a Hargita Alapítvány által kitűzött irodalmi pályázaton és a Szent József Gimnázium s a Magyar Írószövetség Hajdú-Bihar Megyei Írócsoportjának közös pályázatán.

Osztályfőnöke, magyartanára és mentora, Lukács Katalin társaságában ülünk le hármásban beszélgetni. A tanárnő elmondja, hogy a 8. osztály második felében került Frida a Svetitsbe, az ő osztályába a közeli kis hajdúsági faluból, Nyírmártonfalváról.

– Szüleim és testvérem most is ott élnek – veszi át a szót Frida. Édesanyám még aktív dolgozó, édesapám rokkantnyugdíjas. Öcsém szakiskolai diák. Én is rendszeresen járok haza. Általános iskolás koromban eléggé visszahúzó voltam. A gyerektársaság helyett mindig inkább a könyvek társaságát kerestem. Amióta csak olvasni tudtam, az olvasás szenvedélyemmé vált. Volt idő, hogy „sportot űztem” abból, hogy egy héten hány könyvet olvasok el. A másik szenvedélyem az írás lett.

– *Már gyermekkorodban is írtál?*

– Igen. Például a mesék végét rendszerint átírtam. A mesék után jöttek a komolyabb olvasmányok és a komolyabb próbálkozások, hogy papírra vessem gondolataimat, érzéseimet.

(Fridáról tudni kell, hogy roppant szerény, szelíd egyéniség, de amint megszólal, szinte átlényegül

egy olyan személyiséggé, akiben fiatal korát meghazudtoló mély gondolatok és érzelmek kavarnak. Neki valóban írnia kell. Számára az írás belső kényszer, ahogy ő mondja: „feszültség-levezető”).

– *Az irodalmon kívül milyen más tantárgyat szeretsz még?*

– A történelmet. Nem a pusztán történelmi események érdekelnek, hanem az emberi sorsok, ahogy az emberek a történelmi eseményekre reagálnak. Csak úgy elviselik, vagy részt vállalnak bennük? Melyik oldalon? A jó vagy a rossz oldalán? Miért? Sok bennem a miért. Miért kellett a hitlerista Németországnak lerohannia Lengyelországot? Azért, hogy ártatlan gyermekek maradjanak otthon és család nélkül? Miért kellett a kommunista rezsim embereinek megkínózni egy Mindszentyt és annyi meg annyi ártatlan embert? Ilyenkor magamtól is megkérdezem: én mit tettem volna szereplőim helyett az adott szituációban.

– Ezt az átélést, vagy nevezzük beleélésnek, figyelhetjük meg Frida minden írásában; meg az

önszámonkérést – jegyzi meg a tanár. Ezért szeret napló- vagy levélformában írni. Ő minden írásában tényleg jelen van. A lengyel tragédia bemutatását is Naplótöredéknek nevezi, 1939. szeptember 21-vel datálva. Ez egy nemrég beküldött pályaműve.

A beleélés egyik példája – Mindszenty bíboros bemutatásakor – hogy ellenállónak képzelet magát, így kerülhet Mindszenty börtöncellája közelébe. A bíborosról még a nem vallásos jó szándékú emberek is tudják, – áll írásában, melynek címe: *Még élünk* – hogy „kiállt az emberekért, a hazáért az Egyházért, meg ki tudja még miért”. A megkínzott Mindszenty, „szilánkra törve a megfagyott pillanatot”, így szól az író alteregójához, aki úgy érzi, hogy Isten nem törődött soha vele: „Tudja, ha velünk van az Isten, nem azt jelenti, hogy minden fenéig tejfel. Ki kell állni az élénk tornyosuló próbákat! Ő megadja az erőt hozzá. Amíg élünk, addig minden lehetséges, és addig nem halunk meg, míg be nem végeztük teremtésünk okát.” A válasz erre: „Nem tudom. Talán igaza van, de nem látok rá reális esélyt. Mindenesetre szeretnék hinni magának. Hisz még élünk, talán tényleg minden lehet.”

– Szólj néhány szót a MODEM pályázatáról!

– Meghívtak voltunk a művészeti központba egy szürrealista kiállításra, amelyen a tárlatvezető

beszért a képekről. Engem Ámos Imre egyik festménye ragadott meg, a *Csodavárók*. A komor színekkel festett képen hat ember és egy kutya van, pusztaságnak ható háttér előtt. Valami kívülről jövő csodára várnak. Minden alak nekem egy-egy emberi típus megtestesítőjévé vált. Tekintetükből olvastam ki egyéniségüket. Hogy egyik háttal áll, egy másiknak pedig be van kötve a szeme? – az magáról beszél... Az 1932-ben keletkezett alkotás mintha napjaink világát fejezné ki: bezárkózunk a magunk szűk kis világába, de még önmagunkkal sem merünk igazán őszintén szembenézni, nem-hogy segítenénk egymáson...

– *Verselsz is. Verspályázatot is nyertél. Mit szeretsz inkább írni, verset vagy prózát?*

– Nem tudom csak azt, hogy, ha nagyon nagy bennem a feszültség, akkor verset kell írnom.

– *Mik a terveid a jövőre nézve?*

– Magyar szakra szeretnék járni, itt Debrecenben. Családra is vágyom, sajátira.

– *Biztos fog is sikerülni. Szívből kívánom, hogy teljesüljenek vágyaid, és gratulálok eddigi eredményeidhez. Kívánok további sikereket!*

*Lukács Katalinnal és Dobi Fridával beszélgetett
Bérces Mária Klára*

Hitem pünkösti fényben

A hitről sok szép, értékes és okos gondolatot fogalmaztak már meg. Én most nem ezeket akarom ismételni vagy szaporítani, hanem tapasztalataimat osztom meg, hiszen ezzel tudjuk segíteni egymást zarándokutunkon az örök élet felé.

Pünkösdkor éppen arra emlékezünk, hogy „*az apostolokat erő töltötte el a magasból*”, és hitükben megbátorodtak. Ismerjük a Szentlélek hét ajándékát, de tudjuk, hogy a 7-es szám azt jelenti, hogy nagyon sok. Minél többet él az ember, annál többet tapasztal meg a Szentlélek ajándékai közül. Állandóan kérnünk kell a (lelki) *erősséget*, amit az apostolok is megkaptak pünkösdkor, mert gyöngeségünkben mi is csak erre támaszkodhatunk. Nagyon hasznos, ha a keresztény közösség tagjai megosztják egymással, hogyan tapasztalták meg életükben a Lélek erejét, hiszen mindannyian szinte naponta átéljük a Lélek erejének csodáit. Érdemes volna tehát ezzel mélyebben foglalkozni, de én most inkább azt emelem ki, hogy a Szentlélek a **Szeretet Lelke**.

Mindig hangoztatjuk a *hit és szeretet összetartozását*. Tapasztaljuk is magunkban és magunk körül a hit meggyöngülésének következményeként a szeretet gyöngeségét.

A hit is és a szeretet is **kapcsolat Istennel**. A bizalom, a ráhagyatkozás az alapja.

Mindenki hisz valamiben, valakiben, sokan állítják, hogy hisznek Istenben, de ha valaki nem fogadja el Istent **teljesen**, mert nem bízta rá magát teljesen, hanem „okoskodik”, hogy ő jobban tudja, mint az őszüleink, – és ez velünk is naponta megtörténik –, akkor az ember önmagát bálványozza, vagy mást, és könnyen tévútra, babonaságba téved. Sajnos, ezt észre sem vesszük, a figyelmeztetést sem fogadjuk el. Ez történik, ha elfordulunk Tőle a nehézségek idején, vagy ha nem teljesítette a kérésünket. De akkor is magamat teszem Isten helyébe, ha elítélem embertársaimat, keresztény testvéreimet, az egyház tagjait. Vagy ha válogatok Isten parancsai, Jézus tanításai között: van, ami tetszik, és ezért elfogadom, és van, amivel nem értek egyet, tehát nem fogadom el. Pedig Jézus azt mondta: „*Boldog, aki nem botránkozik meg bennem!*” (Mt 11, 6; Lk 7, 23)

A hit és a szeretet azt jelenti, hogy **szeretem akkor is, ha nem értem**. Hogyan is érthetném meg én a végtelen Istent? De ugyanez érvényes az embertársi szeretetre is: a másik ember az Isten képére alkotott lény, az Ő végtelensége miatt nem tudom igazán „kiismerni”, még kevésbé birtokolni

vagy uralkodni rajta. A szeretet mégis azt jelenti, hogy egyre jobban meg akarom ismerni Istent is és a másik embert is. De ez egész életre szóló feladat. **A hit ajándék és titok:** minél jobban belemélyedek, annál gazdagabb világ tárul föl előttem. Ez a titok nem más, mint Isten Személye. *Mit tehetünk tehát hitünk fejlődése, erősödése, elmélyülése érdekében?* Mert a Szentatya a Hit évét nem a hitetlenek, hanem a hívők miatt hirdette meg. Nehogy azt gondoljuk, hogy mi, templomba járó emberek már elég szilárd hittel rendelkezünk. Sőt éppen azért olyan hitetlen körülöttünk a világ, mert velünk van baj: a mi hitünk és szeretetünk gyöngé. Nekünk kell tehát hitünkben megerősödnünk! De hogyan?

A hit kapcsolat, állandóan táplálni kell. Fontos az állandó „tanulás”, a lelki „továbbképzés”: az Istenre figyelés, az ima, elmélkedés, olvasmányok, a szeretet gyakorlatai az adott közösségben. Én most mégsem ezeket akarom részletezni, hanem egy olyan erényt emelek ki, amelynek hiánya vagy gyengesége megakadályozza, hogy ezen vallási gyakorlataink által a kegyelem lelkünk mélyére hatolhasson. Ez az erény pedig az **alázat**.

Az alázat hiánya, hogy nem tudjuk eléggé rábizni magunkat Istenre, nem akarjuk elfogadni az Ő akaratát, hanem mindig „okoskodunk”. A Szűzanyáról és Jézusról veszem a példát: ők elég alázatosak voltak, ezért tudták elfogadni Isten akaratát, akkor is, ha nehéz volt, és akkor is, ha Mária nem mindig értette. A Magnificatban mondja: „*mivel az Úr rátekintett alázatos szolgálóleányára, boldognak hirdet engem minden nemzedék.*” Azt szoktam mondani a gyerekeknek, hogy ha Isten Máriánál alázatosabb nőt talált volna, az lett volna Jézus anyja. Most tehát pünkösdkor a Szentlélek megvilágosításával vizsgáljuk meg, hogyan állunk az alázattal! Mert olyan könnyen nyílik ajkunk ítélkező szavakra! Nekem külön küzdelem ez, mert a tanárnak „szakmai ártalom”, hogy mindig ítélnie, osztályoznia kell. De mindenkit megkísért valamilyen formában a vámos és a farizeus történetéből ismert farizeusi gőg: hogy ennél vagy annál azért én mégis csak jobb vagy kiválóbb vagyok! Hát adok, hogy nem vagyok olyan, mint XY! Vagy kit nem kísért meg az értetlenkedés, zúgolódás Isten végzéseivel szemben? A kétségbeesés a jelen miatt, és az aggodalom a jövő miatt? Nagyon ajánlom, hogy tessék meghallgatni Bach Magnificatjának 7. tételét: „*Fecit potentiam in brachio suo, dispersit superbos mente cordis sui*”. (Magasztalja lelkem az Urat, mert nagy dolgokat

művelt karjával, **szétszórta a szívükben gőgösöket.**) Kiváló zenei megoldással érzékelteti Bach, hogyan bánik Isten a gőgösökkel. Ez az egész mű csúcspontja.

Az alázat hiánya miatt nem fogadták el Jézust a farizeusok, ezért nem tudott csodát tenni azokkal, akik nem hittek benne. Meggyőződésem, hogy a mi hitünk gyöngeségének is ez az alapvető oka. Általunk is sokkal több csodát tudna tenni az Úr, ha alázatosabbak lennénk! Ez a kritika, természetesen, elsősorban önmagam felé irányul, hiszen a nehézségek között, amikor én is elgyengülök, aggodalmaskodom a jövő, a környezetem miatt, kétségbeesem, akkor utólag be kell vallanom, hogy ennek mindig a hitem és az Istenbe vetett bizalmam gyöngesége az oka. Ezért **az életünk az alázat és a szeretet tanulásának iskolája.** Isten végtelen tü-

relemmel van mellettünk gyöngeségeinkben. Neki mindent elmondhatok, a felháborodásaimat is, de szeretetem jeleként Jézushoz hasonlóan mindig a bizalom és az Istenre hagyatkozás legyen imáim záradéka!

A hitet azonban nem önmagamért kapom, hanem azért, hogy továbbadjam. Mindenkinek vannak tapasztalatai a hit továbbadásának módjairól, nehézségeiről: lelkipásztornak, szülőnek, hitoktatónak, pedagógusnak, barátnak, munkatársnak, mindenkinek. Megérdemelne egyszer egy fórumot, ahol átadhatnánk egymásnak ezeket a tapasztalatokat!

„Jöjj, Szentlélek, Bölcsesség Lelke, és taníts minket okosan élni!” (A zsolozsma fohásza)

Géczy M. Erzsébet iskolanővér

A Szent Anna Főplébánia hírei

- Azok a fiatalok, akik papi hivatást éreznek, és a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegyében szeretnének felkészülni hivatásukra, 2013. május 31-ig küldjék be a Püspöki Hivatalba jelentkezésüket.
- 2013. június 15-én 10.30-kor ünnepi szentmise lesz a Debrecen-Nyíregyházi Egyházmegye alapításának 20-ik, Bosák Nándor püspök úr püspökké szentelésének 20-ik és pappá szentelésének 50-ik évfordulója alkalmából.
- 2013. június 16-án 19 órakor Erdélyi Márta Mécs estéje lesz a Szent Anna Székesegyházban.
- 2013. június 22-én 10 órai kezdettel diakónus és papszentelés lesz. Reznek Ádám és Törő András diakónusokat pappá szenteli, és diakónussá Olasz Lajost és Varga Lórántot, Bosák püspök úr.
- Az idei gyermektábor Mádon lesz 2013. június 24–29. Richárd atya vezetésével. Részvételi díj 20.000 forint.
- 2013. július 7-én vasárnap este 18 órakor Reznek Ádám újmiséje a Szent Anna Székesegyházban.
- Betegek kenetének feladása és lelki előkészület 2013. július 23–25. között a 18 órás szentmiséken lesz.
- A templombúcsúnk 2013. július 26-án, pénteken este 6 órakor lesz. Vendégünk: Dr. Beer Miklós váci püspök úr.
- Az egyházmegyei zarándoklat Máriapócsón 2013. július 28-án lesz, az ünnepi szentmise 10.30-kor kezdődik. Főcelebráns Dr. Ternyák Csaba egri érsek úr lesz.
- A 15 éves ebesi Szent Lőrinc templom búcsúját 2013. augusztus 11-én a fél 12-es szentmisében tartjuk.
- 2013. augusztus 19-én délután 5 órakor hitoktatóknak megbeszélés lesz a Szent Anna Főplébánián.

Szerk.

Debrecen katolikus templomainak és fiáinak miserendje

Templom rítusa	Templom	Vasárnap	Hétköznap	Egyéb
Latin	Szent Anna Székesegyház Debrecen, Szent Anna u. 15.	7, 8.30, 10, 11.30, 18	Adventben 6, 8, 18 máskor 7, 8, 18 (a szombat esti mise vasárnapinak számít)	Minden hónap 1. szerdáján szentségimádás a 8-as mise után 17.30-ig
	Szent László templom (Domonkos tempom) Debrecen, Füredi u. 6.	7.30 gk, 9, 11, 16 angol nyelvű, 18; minden hónap 1. vasárnapján 19.15 ósi latin*	7, 18, hétfőn 19 egyetemisták szentmiséje (csak szorgalmi időszakban) minden hónap 3. szerdáján 19.15 ósi latin*	*Az ősi latin misék a domonkosok rendi rítusa szerint történik
	Szent Család templom Debrecen, Holló László sétány 1.	9, 10.30 gk	18	
	Szent István templom Debrecen, Faraktár u. 78.	9.30	hétfő, szerda, péntek: 7 kedd, csütörtök, szombat: 18	
	Jézus Szíve templom Debrecen, Mikes Kelemen u. 31.	8.30	kedd-szombat 18	
	Megtestesülés temploma Debrecen, Borbíró tér	9 gk, 11	18	
Görög	Szent Péter és Pál templom Debrecen, Vak Bottyán u. 26.	8.30 utr. 9.30, 11.30 rk, 18 vecs.	hétfő-péntek 7.30, téli időszak: 17, nyári időszak: 18 szombaton 17, utána vecs.	
	Istenszülő Oltalma templom Debrecen, Attila tér	6.45, 7.30 utr. 8.30, 10, 12, téli időszak.: 16.45 vecs., 17.30 nyári időszak.: 17.15 vecs., 18	6.45, 7.15, 8, téli időszak.: (szombaton 16.30 vecs.) 17.30 nyári időszak.: (szombaton 17 vecs.) 18	Nagyböjt szerdái és péntekjein előszentelt áldozatú liturgia az esti mise helyett
Latin	Szent Család templom Debrecen-Józsa, Felsőjózsa, Rózsavölgyi út 31.	9, 11 gk	szerda 18	
	Szent Erzsébet kápolna Debrecen, Tátra u. 2.	10.30	—	
	Homokkerti kápolna Debrecen, Bujdosó u. 1/B	16.30	—	
	Wolafka-telepi Szent Antal kápolna Debrecen, Wolafka u. 1.	7.30	—	
	Szent Lőrinc templom Ebes, Ady Endre u. 6.	11.30	—	
	Jézus Szíve templom Mikepércs, Mester u. 2.	9	—	
	Keresztelő Szt. János templom Hajdúsámson, Béke u. 1.	11.45	—	
Vegyes	Ökumenikus templom Bocskai kert	10	—	

Jelmagyarázat:

 debreceni plébániatemplom, vagy székesegyház

 debreceni plébániához, vagy székesegyházhoz tartozó filia

A „gk” rövidítés: latin rítusú templomban celebrált görög rítusú szentmise

Az „rk” rövidítés: görög rítusú templomban celebrált latin rítusú szentmise

„utr”: utrenye (reggeli dicséret)

„vecs”: vecsérnye (esti dicséret)